

**“Yhtä stressiä, ylityötä ja resurssipulaa” -
Opettajien työhyvinvoinnin ongelmien representaatiot
Ylen verkkoartikkeleissa vuosina 2016–2022**
Inka Heikkilä & Sanni Saarenmaa

Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma
Monografiamuotoinen
Kevätlukukausi 2023
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Inka Heikkilä & Sanni Saarenmaa. 2023. "Yhtä stressiä, ylityötä ja resurssipulaa" - Opettajien työhyvinvoinnin ongelmien representaatiot Ylen verkkoartikkeleissa vuosina 2016–2022. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. 50 sivua.

Tässä tutkielmassa tutkitaan sitä, millaisina opettajien työhyvinvoinnin ongelmia kuvataan Yleisradion verkkoartikkeleissa. Aikaväliksi on valittu viimeisimmän opetussuunnitelman käyttöönoton jälkeinen aika eli 2016–2022. Tutkimus lisää tietoa opettajien työhyvinvoinnin ongelmien ilmiöstä ja tekee näkyväksi median roolia opettajien työhyvinvointiin liittyvissä keskusteluissa.

Tutkimus on laadullinen ja sen lähestymistapana on sosiaalinen konstruktionismi. Aineistona on 41 Ylen verkkoartikkelia, jotka on etsitty Ylen omasta hakukoneesta. Analyysimenetelmänä käytetään aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Tutkimuksen tulosten mukaan opettajien työhyvinvoinnin ongelmien kuvattiin mediassa liittyvän pitkälti kuormittavuuden ja riittämättömyyden kokemuksiin. Artikkeleissa esitetyt kuvaukset työhyvinvoinnin ongelmista jaettiin kolmeen ydinteemaan: uuteen opettajuuteen, työn pirstaloitumiseen ja oppilasaineuksen muutokseen. Tutkimuksen tulokset olivat pääosin aiempien tutkimustulosten mukaisia. Tulosten mukaan koulua ja opettajuutta kuvattiin mediassa negatiiviseen sävyyn, mikä voi johtaa esimerkiksi alalle hakeutuvien määrän vähenemiseen. Tämän vuoksi keskustelun sävyä tulisi monipuolistaa koko yhteiskunnan tasolla.

Asiasanat: media, työhyvinvointi, opettaja, kuormittavuus, riittämättömyys

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
SISÄLTÖ	3
1 JOHDANTO	4
2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS	7
2.1 Koulu ja opettajat mediassa	7
2.2 Koulun murros uuden opetussuunnitelman aikana	9
2.3 Opettajien työhyvinvointi ja sen ongelmat.....	13
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	18
3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	18
3.2 Tutkimuskonteksti.....	18
3.3 Tutkimusaineisto ja tutkimusaineiston keruu.....	19
3.4 Aineiston analyysi	20
3.5 Eettiset ratkaisut	23
4 OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINNIN ONGELMAT MEDIAREPRESENTAATIOISSA	25
4.1 Uusi opettajuus	28
4.2 Työn pirstaloituminen.....	29
4.3 Oppilasaineuksen muutos.....	31
5 POHDINTA	34
5.1 Tulosten tarkastelu	34
5.2 Tutkimuksen arviointi.....	37
5.3 Jatkotutkimusaiheet.....	39
LÄHTEET	41
LIITTEET	49

1 JOHDANTO

”En ole eläessäni ollut näin väsynyt, en koskaan.” (artikkeli 22)

Näin Ylen artikkelissa kuvattiin opettajan jaksamista tämän päivän koulussa. Muun muassa tällaiset kuvaukset työhyvinvoinnin ongelmista herättivät mielenkiintomme tutkia sitä, millaisena mediassa kuvataan opettajien työhyvinvointia ja erityisesti sen ongelmia. Mediakuvausten tutkiminen on tärkeää, sillä yhteiskunnallista keskustelua käydään yhä enemmän median välityksellä (Seppänen & Väliverronen, 2012) ja medialla on keskeinen rooli koulua ja opettajia koskevan julkisen keskustelun ja yleisen mielipiteen muokkaajana ja heijastajana (Chang-Kredl & Colannino, 2015; Mockler, 2018; Wiio, 2006). Koulun ja opettajuuden kielteiset mediarepresentaatiot voivat osaltaan vaikuttaa koulutusalan houkuttelevuuteen ja sinne hakeutumiseen (Khalaf Alghamdi, 2021, s. 172) ja luokanopettajakoulutukseen hakevien määrä onkin laskenut merkittävästi viime aikoina (Heikkinen ym., 2020, s. 13–14). Mediarepresentaatiot eivät kuitenkaan kerro koko totuutta. Opettajat itse pitävätkin median koulukuvauksia usein virheellisenä tai vähintäänkin yksipuolisena, sillä ne esittävät vain pinnallisen puolen koulusta, jolloin ei perehdytä ratkaisuihin tai ongelmiin syvällisemmin (Shine, 2017).

Valitsimme opettajien työhyvinvoinnin tutkimuksen näkökulmaksi, sillä se on ajankohtainen ja vahvasti esillä nykypäivän yhteiskunnallisessa keskustelussa. Muutoksessa oleva työelämä (Manka & Manka, 2016) tuo haasteita myös koulumaailmaan. Työn lisääntyneet vaatimukset, kuten intensiivistyminen ja niin sanotut turhakkeet, eivät edistä työhyvinvointia (ks. esim. Mauno, 2022). Terveyskirjaston (2022) mukaan työuupumuksen oireet ovat yleistyneet ja näin myös pelko työuupumukseen sairastumisesta on kasvanut viime vuosina. Opettajien työnilo on alkanut vähenemään huolestuttavasti ja 42 prosenttia peruskoulun työntekijöistä kokee stressiä työssään (OAJ, 2021). Myös opettajien

alanvaihto on ollut ajankohtaisessa keskustelussa pinnalla muun muassa palkkakeskustelun rinnalla. Jokisen ynnä muiden (2014, s. 13) mukaan useissa maissa opettajan ammatin suosio on heikentynyt ja opettajat siirtyvät muihin ammatteihin. Kiinnostus siirtyä muihin tehtäviin on kasvamassa myös vastavalmistuneilla luokanopettajilla (Jokinen ym., 2014, s. 13).

Koulun kontekstissa yksi keskeinen muutos on ollut vuonna 2016 käyttöön otetut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus, jatkossa OPH, 2014). Opetussuunnitelmauudistus on tuonut mukanaan useita muutoksia liittyen esimerkiksi arviointiin, ilmiölähtöiseen ja laaja-alaiseen oppimiseen (ks. esim. Jyrhämä ym., 2016; Kauppi ym., 2022; Kostiainen ym., 2020). Tämän vuoksi olemme rajanneet tutkimuksemme koskemaan uuden opetussuunnitelman käyttöönoton jälkeistä aikaa. Näiden muutosten lisäksi koulumaailmaan vaikuttavat muun muassa samaan aikaan yleistyneet digitalisaatio, avoimet oppimisympäristöt ja inklusio (ks. esim. Antila ym., 2022; Lipponen & Rönholm, 2016; Niemi, 2020; Tanhua-Piiroinen ym., 2016).

On perusteltua tutkia opettajien työhyvinvoinnin mediakuvauksia ajassa, jolloin kouluun on kohdistettu huomattavia muutoksia. Opettajan työhyvinvointi onkin ollut yhä enemmän tutkimuksen aiheena juuri opetussuunnitelman tuomien muutosten myötä (Lerkkanen, ym., 2020, s. 72). Opettajan työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa velvollisuudentunto ja työn vaatimukset (Jokinen ym., 2014; Lerkkanen ym., 2020), oman opettajuuden löytäminen (Tirri & Kuusisto, 2019; Tuominen-Soini & Sahlberg, 2007), työkokemuksen merkitys (Hui ym., 2022; Lerkkanen ym., 2020; Saloviita & Pakarinen, 2021) sekä opettajan ja oppilaan välinen suhde ja sen mahdolliset haasteet (Arens & Morin, 2016; Hong, 2012; Jokinen ym., 2014; Klusmann ym., 2016; Klusmann ym., 2021; Lerkkanen ym., 2020; Meriläinen, 2019; Saloviita & Pakarinen, 2021; Soini ym., 2008; Taxer ym., 2018; Tikkanen ym., 2021; Virtanen ym., 2019).

Tässä tutkimuksessa tutkitaan sitä, millaisina opettajien työhyvinvoinnin ongelmia kuvataan Ylen verkkoartikkeleissa vuosina 2016–2022. Tutkimuksen tavoitteena on tehdä median roolia näkyvämmäksi koulua ja opettajuutta koskevassa keskustelussa. Koulun ja opettajien representaatioiden tutkiminen on

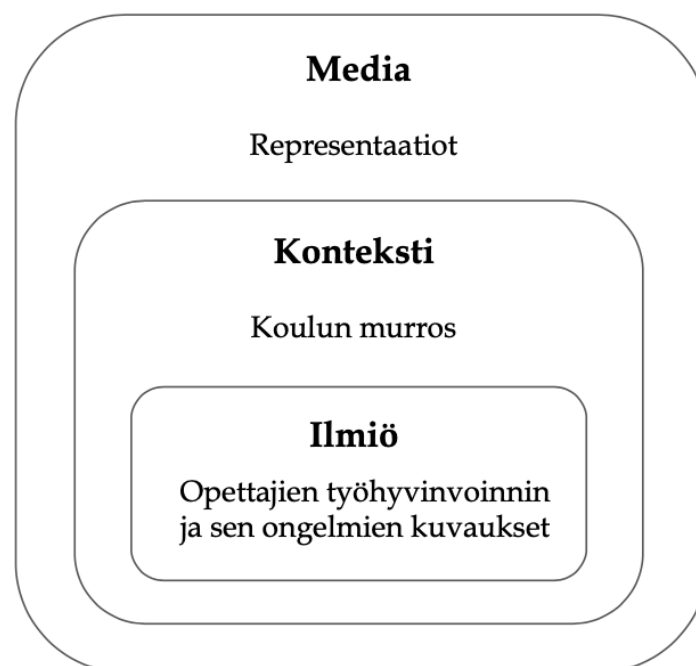
tärkeää, sillä kansalaiset yleisönä ovat alttiina median tarjoamille ja valitsemille tulkinnoille (ks. Wiio, 2006). Media luo siis koulusta ja opettajista mielikuvan koko yhteiskunnalle ja erityisesti koulumaailman ulkopuolisille ihmisille.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on jaettu kolmeen pääteemaan, jotka on esitelty kuviossa 1. Media ja sen representaatiot toimivat tutkimuksen taustana, koulun murros kontekstina ja tutkittavana ilmiönä ovat opettajien työhyvinvoinnin ja sen ongelmien kuvaukset. Viitekehysten taustalla on ajatus, että mediarepresentaatiota tuotetaan aina tietyssä ajalliskulttuurisessa kontekstissa. Tästä syystä on olennaista tarkastella mediatekstien julkaisuajankohdan laajempia koulutuspoliittisia ratkaisuja (ks. luku 2.2). Lisäksi representaatioiden todenmukaisuuden (ks. Shine, 2017) hahmottaminen edellyttää ymmärrystä opettajien työhyvinvoinnille merkityksellisistä tekijöistä (ks. luku 2.3).

Kuvio 1

Teoreettisen viitekehysten tausta, konteksti ja ilmiö

2.1 Koulu ja opettajat mediassa

Wiio (2006, s. 47–48) luonnehtii mediaa suurena näyttämönä, jolla valtamedian esittämät kiinnostavat “näytelmät” määrittävät sen, mikä on huomionarvoista ja

tärkeää sekä usein myös sen, miten näistä asioista tulisi ajatella. Median tarjoama näkökulma ei toisin sanoen ole neutraali, vaan medially on valta valita, rajata ja kehystää ilmiöitä haluamallaan tavoilla (Wiio, 2006, s. 49).

Ilmiöiden rajaaminen ja kehystäminen voidaan käsitteellistää representatioiden tuottamiseksi. Perinteisen representaatiokäsityksen mukaan representatiolla voidaan tarkoittaa mielikuvaa, jossa poissa olevasta kohteesta on läsnä sitä muistuttava representaatio. Representaatiot ikään kuin edustavat jotain esittämällä ja välittämällä toistoja alkuperäisestä (Knuuttila & Lehtinen, 2010, s. 12). Nykymerkityksen mukaan representaatiolla tarkoitetaan "edustamista" (engl. standing for) (Knuuttila & Lehtinen, 2010, s. 10). Tässä tutkimuksessa käytetään käsitettä representaatio kuvaamaan median luomaa kuvaa muuttuneesta koulusta ja opettajista.

Symbolisen vallan kautta medially on mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaisia asioita huomataan, mitä pidetään tavallisena ja mitä itsestäänselvyyksinä. Näin toimien media vaikuttaa siihen, miten yhteisössä toimitaan ja siihen, miten ympäröivää yhteiskuntaa ymmärretään (Sumiala, 2010, s. 92). Media toimiikin yhteiskunnan arvojen heijastajana samalla nojaten omiin arvoihinsa (Wiio, 2006, s. 13), jolloin se on keskeisessä roolissa luomassa, rakentamassa ja ylläpitämässä kulttuurisia järjestyksiä (Sumiala, 2010, s. 92).

Opettajuutta ja koulua käsitellään ja kuvataan mediassa usein negatiivisessa valossa (Butler, 2018; Heck, 2021; Mabunda & McKay, 2021; Mockler, 2018; Shine, 2017). Tästä kuvaava esimerkki on Mabundan ja McKayn (2021, s. 495) tutkimus, jossa yksikään 360 uutisartikkelista ei käsitellyt koulua myönteisesti. Erityisen kriittisesti koulua ja opettajia käsittelevät suurempien medioiden uutisartikkelit, jolloin onnistumiset ja positiiviset tarinat ohitetaan usein (Shine, 2017).

Opettajien mediarepresentaatiotutkimuksen mukaan opettajia kuvataan mediassa muun muassa roolimalleina, asiantuntijoina ja "multitaskaajina" (Alhamdan ym., 2014; Martikainen, 2020). Punakallion ja Dervinin (2015) tutkimuksen mukaan opettajakuva mediassa on muuttunut vuosina 2000–2013, mikä voi kertoa myös yleisemmästä asennemuutoksesta koulutusta ja opettajia kohtaan.

Heidän tutkimuksensa mukaan perinteisen roolimallin kuvauksen (ks. Alhamdan ym., 2014) tilalle mediassa on nykyään tuotu esiin haavoittuva opettajahahmo, jolla ei ole enää samanlaista auktoriteettia ja kunnioitusta kuin ennen. Mediassa myös esitetään, että muuttuvassa maailmassa opettajat kokevat valtaisteluita oppilaiden ja vanhempien välillä, ja heillä on vain rajallisesti keinoja ja toimivaltaa ratkaista näitä ongelmia (Punakallio & Dervin, 2015, s. 314–316).

Opettajat itse eivät ole tyytyväisiä mediarepresentaatioiden pinnallisuuteen ja sensationalisuuteen (Shine, 2017). Mabunda ja McKay (2021) ovatkin esittäneet, että opettajien tulisi pyrkiä aktiivisesti muokkaamaan heitä koskevaa julkista keskustelua realistisemmaksi ja positiivisempaan suuntaan, jolloin voitaisiin vaikuttaa negatiivisiin narratiiveihin ammatillisen riittämättömyyden kriisistä.

2.2 Koulun murros uuden opetussuunnitelman aikana

Työelämä on tällä hetkellä suuren muutoksen ja muutospaineiden keskellä (Manka & Manka, 2016, s. 13). Työelämän muutoksia ja niin sanottuja megatrendejä ovat muun muassa teknologian kehittyminen ja työkuulttuurin muutos (Manka & Manka, 2016, s. 13–14). Kubicekin ym. (2015, s. 908) tutkimuksen kirjallisuuskatsauksessa löydettiin viisi työn vaatimusta, jotka ovat lisääntyneet viime aikoina: intensiivistyminen, suunnittelu-, päätöksenteko- ja urasuunnitteluvaatimukset sekä oppimis- ja osaamisvaatimusten lisääntyminen. Samat teemat koskettavat myös opetustyötä: työtahti on kiristynyt ja useita työtehtäviä on hoidettava samanaikaisesti. Näiden muutosten myötä itsenäisen työn määrä kasvaa ja työtä koskevia ratkaisuja joudutaan useammin tekemään itsenäisesti (Minkkinen ym., 2019, s. 268; ks. myös Mauno, 2022).

Suomalainen peruskoulujärjestelmä on ollut suuressa murroksessa 2010- ja 2020-luvuilla. Viimeisimmän opetussuunnitelmauudistuksen myötä opettajien työhyvinvointi on käänntynyt laskuun (Kauppi ym., 2022, s. 72). Opetussuunnitelmauudistus ja sen kanssa samaan aikaan tapahtuneet muutokset, kuten koulutusleikkaukset (ks. esim. Tervasmäki & Tomperi, 2018), kiihtyvä digitalisaatio,

avoimien oppimisympäristöjen rakentaminen ja inklusioajattelu ovat tuoneet muutoksia kouluun. Tässä luvussa esitellään koulussa ja yhteiskunnassa tapahtuneita uudistuksia ja sitä, miten ne opettajan työssä näkyvät. Nämä teemat liittyvät opettajien työhyvinvointiin ja sen ongelmiin, sillä esimerkiksi opettajien negatiivisilla asenteilla inklusiota kohtaan on todettu olevan yhteys loppuunpalamiselle (Saloviita & Pakarinen, 2021, s. 6). Jos opettajat kokevat opetussuunnitelman muutokset haasteiden sijaan uhkana, voi se vaikuttaa työn mielekkyyden sekä ammatillisen itsetunnon vähenemiseen (Tuominen-Soini & Sahlberg, 2007, s. 19). Muutosten myötä tulevat lisääntyneet vaatimukset ja työn kuormittavuus ovat myös pitkälti yhteydessä opettajien väsymykseen ja uupumiseen (Lerkkanen ym., 2020, s. 9).

Yksi viimeisimmän opetussuunnitelman muutoksista on se, että opettajana on saanut rinnalleen käsitteen ”ohjata” ja näin ollen sen käsitteellinen painopiste on siirtynyt opettamisesta enemmän kohti oppimista ja sen tukemista (Jyrhämä ym., 2016, s. 12–15). Esimerkiksi digitaitojen opettaminen haastaa opettajan auktoriteettiasemaa muuttamalla *opettajan roolia* luokassa enemmän ohjaajaksi ja motivoijaksi (Lipponen & Rönnholm, 2016, s. 37, 54). Viimeisimmän perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjaavat oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen toimija (OPH, 2014, s. 17). Tässä olennaista on oppimaan oppimisen taidot, jolloin oppilas on tietoinen ja vastuullinen omasta oppimisprosessistaan ja osaa toimia itseohjautuvasti (OPH, 2014, s. 17). Vaikka oppilaat ottavat enemmän vastuuta omasta työskentelystään, opettajan on tietenkin seurattava oppimisen etenemistä ja kannettava päävastuu opetustapahtuman kokonaisuudesta (Jyrhämä ym., 2016, s. 12–15).

Edellisen opetussuunnitelman ongelmana oli oppiaineiden laajojen sisältöosioiden ja kasvatustavoitteiden yhdistäminen (Mikola, 2011, s. 168–169), mitä on pyritty ratkaisemaan uudessa opetussuunnitelmassa *laaja-alaisen osaamisen tavoitteella* (Norrena, 2015, s. 13–27) sekä *ilmiölähtöisyydellä ja monialaisilla oppimiskokonaisuuksilla* eli opetuksen eheyttämällä (OPH, 2014, s. 31). Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu tiedoista, taidoista, arvoista, asenteista ja tahdosta (OPH, 2014, s. 20). Opettajan tehtävänä on rakentaa

innostavaa oppimisympäristöä ja näin ollen vaikuttaa laaja-alaisen oppimisen mahdollisuuksiin (Norrena, 2015, s. 13–27). Opetuksen eheyttämällä puolestaan tarkoitetaan pedagogista lähestymistapaa, jossa ilmiöitä tai teemoja tarkastellaan kokonaisuuksina oppiainerajoja rikkoen (OPH, 2014, s. 31–32). Ilmiölähtöisyyden on tutkittu lisäävän oppijalähtöisyyttä, yhteisöllisyyttä ja moninäkökulmaisuutta edellyttäen, että myös siihen liittyviä pelkoja ja epävarmuuksia käsitellään (Kostiainen ym., 2020, s. 59–60). Uuden opetussuunnitelman myötä myös *arviointikäsitteet* ovat uudistumassa ja arvioinnissa painotetaan oppimista edistävää arviointia (OPH, 2014, s. 47). Monipuoliset arvioinnin muodot sekä erityisesti opettajalta saatu palaute tukevat oppimista olennaisesti (Virtanen ym., 2020, s. 135–136).

Opetussuunnitelmauudistuksen kanssa samassa ajallisessa yhteydessä tapahtuvat trendit digitalisaatio ja avoimet oppimisympäristöt ohjaavat oppimisympäristöjen joustavuuteen ja monipuolistumiseen. Myös uuden opetussuunnitelman mukaan tieto- ja viestintäteknologiset taidot ovat hyvin tärkeä kansalais-taito, oppimisen kohde ja myöhemmin myös sen väline, joiden harjoitteluun kaikille tulee tarjota yhtäläiset mahdollisuudet (OPH, 2014, s. 23). Jotta *digitalisaation* harjoittamista voidaan kuitenkin toteuttaa, on oppitunteja rakennettava digitaalisten oppimisympäristöjen ympärille aiempaa enemmän (Lipponen & Rönholm, 2016, s. 26–43). Kiihtyvä digitalisaatio kuitenkin lisää raportointia ja dokumentointia (Mauno, 2022, s. 99) eikä opettajien negatiivinen asenne edesauta myönteistä suhtautumista digitalisaatioon (Tanhua-Piiroinen ym., 2016, s. 59). Lisäksi *avoimet oppimisympäristöt* ja sen kautta tulleet uudet tilaratkaisut vaativat opettajilta uusia pedagogisia ratkaisuja ja uuden oppimista (Minkkinen ym., 2019, s. 269). Niemen (2020) tutkimus osoittaa, että avoimet oppimisympäristöt voivat parhaimmillaan mahdollistaa uusia opetusmetodeja ja auttaa opettajia jakamaan vastuuta, mutta toisaalta ne voivat pahimmillaan heikentää oppimistuloksia.

Antilan ym. (2022) tutkimuksen mukaan muuttuva kouluympäristö, kuten opetussuunnitelman uudistukset, vaatii muutoksia myös työskentelymenetelmiin. Yksi muutos on ollut yhteistyön ja erityisesti *yhteisopettajuuden* lisääminen.

Yhteisopettajuudessa muun muassa kollegiaalinen tuki ja työtehtävien jakaminen tukevat työhyvinvointia (Antila ym., 2022; Kauppi ym., 2022). Hyvinvoiva työyhteisö tarjoaa uudenlaisia näkökulmia ja tehostaa työntekoa, kun on mahdollista työskennellä työparina tai tiiminä (Hakanen & Perhoniemi, 2012, s. 11). Myös Virtasen ym. (2020, s. 137) tutkimuksen mukaan yhteistyö kollegoiden kanssa on tärkeä voimavara opettajille jatkuvasti kasvavan työmäärän keskellä.

Viime aikoina koulun muutosta koskevissa keskusteluissa ja tutkimuksissa on ollut yhä enemmän esillä *inkluisio*. Yksi perusopetuksen yhteiskunnallisista tehtävistä on tasa-arvon edistäminen ja tähän pyritään esimerkiksi kehittämällä opetusta inklusion periaatteiden mukaiseksi (OPH, 2014, s. 18). Yhdistyneet kansakunnat on vaatinut ohjelmissaan inklusion toteutumista jo pitkään, jotta tasa-arvoiset ihmisoikeudet saadaan toteutumaan kaikilla (Saloviita, 2011, s. 1–2). Inkluisio ei kuitenkaan usein pääse toteutumaan opetuksessa, sillä erityisopetuksen tarve ja käytössä olevat resurssit eivät vastaa toisiaan (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2014). Inklusion toteutumisen kannalta olisikin tärkeää pienentää suurehkoja opetusryhmiä ja lisätä sekä ammatillisia että taloudellisia resursseja tuen tarjoamiseksi (Jokinen, 2019; Saloviita, 2011).

Yhdeksi inklusion kehitysehdotukseksi esiteltiin edellisessä kappaleessa pienempien opetusryhmien muodostaminen. *Luokkakoon* vaikutusta opettajan työhön ja työhyvinvointiin on tutkittu useissa eri tutkimuksissa (Jokinen ym., 2014; Kasalak & Dagyar, 2022; Saloviita & Pakarinen, 2021). Mielenkiintoista on se, että osassa tutkimuksista luokkakooilla on löydetty olevan vain pieni vaikutus opettajien uupumukseen ja intohimoiseen suhtautumiseen työtä kohtaan sekä oppilaiden asenteisiin ja suoriutumiseen (Kasalak & Dagyar, 2022, s. 291; Kupiainen & Hienonen, 2016, s. 229; Saloviita & Pakarinen, 2021, s. 13). Jokinen ym. (2014, s. 16) taas tuovat esiin, että luokkakoko on yksi opettajan työssä viihtymiseen vaikuttavista tekijöistä.

Oppilaiden tuen tarpeisiin vastaamiseksi vuonna 2011 on otettu käyttöön *kolmiportaisen tuen malli*, minkä tavoitteena on tuen suunnitelmallisuuden lisääminen ja nykyisten tukitoimien tehostaminen (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2014, s. 9–10). Mallin mukaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemisella on kolme

tasoa: yleinen, tehostettu ja erityinen tuki (OPH, 2023). Yleisellä tuella tarkoitetaan yksittäisiä ohjaus- ja tukitoimia koulun arjessa, tehostetulla tuella voimakkaampaa ja yksilöllisempää tukemista ja erityisellä tuella henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laatimista (OPH, 2023).

Lisäksi opettajien työ on muuttunut kuormittavammaksi muun muassa oppilaiden vanhempien kohtaamisen haastavoituessa (Jokinen ym., 2014, s. 16). Parhaimmassa tapauksessa *kodin ja koulun välinen yhteistyö* tukee oppilaan hyvinvointia sekä helpottaa opettajan työskentelyä, mutta toisaalta vanhempien passiivisuus tai liiallinen kriittisyys kuormittavat opettajaa (Latvala, 2012, s. 31–32). Esimerkiksi viestintä koulun ja kodin tai kotien välillä voi osoittautua ongelmalliseksi, mutta yhteistyön helpottamiseksi ollaan jatkuvasti kehittämässä uusia toimintamenetelmiä (Latvala, 2012, s. 32, 39). Olennaista yhteistyön kannalta on yhteistyön menetelmistä sopiminen vastavuoroisesti yhdessä perheiden kanssa, kohtaamisen halu ja omien yhteistyötaitojen reflektointi (Orell & Pihlaja, 2022, s. 62).

2.3 Opettajien työhyvinvointi ja sen ongelmat

Työhyvinvointi voidaan määritellä turvalliseksi, tuottavaksi ja terveelliseksi työskentely-ympäristöksi, jonka pystyy kokemaan niin yksilö kuin myös koko työyhteisö (Työturvallisuuskeskus, 2023). Kokonaisvaltaisessa työhyvinvoinnissa on sekä fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen että henkinen osa-alue, jotka vaikuttavat vahvasti toisiinsa (Virolainen, 2012, s. 11–12). Työhyvinvointi koostuu organisaatiotasolla joustavuudesta ja toimivasta työympäristöstä, työyhteisön tasolla avoimesta vuorovaikutuksesta sekä yksilön tasolla työhön vaikuttamismahdollisuuksista ja monipuolisuudesta (Manka & Manka, 2016, s. 76). Hakasen ja Perhoniemen (2012, s. 9–10) mukaan vaatimukset, kuten suuri työmäärä ja tehtävien hankaluus, kuluttavat fyysisiä ja henkisiä voimavaroja ja ovat pitkittyneenä riski uupumukselle. Työn sujuvuus sekä mielekkyys ovat työhyvinvoinnin peruspilareita, kun taas epäonnistumiset ja muut ongelmat horjuttavat sitä (Kauppi ym., 2022, s. 59).

Työhyvinvoinnin yleisin ongelma on työstä aiheutunut uupumus, josta käytetään täsmällisemmin nimitystä työuupumus (Terveyskirjasto, 2022). Työuupumus määritellään häiriötilana, joka on kehittynyt usein pitkittyneen stressin takia (Työterveyslaitos, 2022). Uupumuksen syntymiselle on useita syitä, joista suurimpana tekijänä ovat epäedulliset työolosuhteet, ja sen oireita ovat muun muassa yleistynyt väsymys, kyynistyminen sekä ammatillisen itsetunnon aleneminen (Terveyskirjasto, 2022). Lisäksi oireita voi olla henkinen etääntyminen, kognitiivisen hallinnan häiriöt sekä tunteiden hallinnan häiriöt (Työterveyslaitos, 2022).

Yksi työhyvinvoinnin ongelma liittyykin tunneilmaisun haastavoitumiseen. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tunteiden ylikuormitusta ja tunteiden hallinnan ja säätelyn resurssien rajoittumista (Arens & Morin, 2016, s. 800; Klusmann ym., 2016, s. 2). Klusmannin ym. (2021) tutkimuksen mukaan tällainen emotionaalinen kuormitus vaikuttaa kaikkiin sosiaalisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen, sillä se heikentää sitä kokevan empatiakykyä. Tästä syystä uupumuksen kokeminen vaikuttaa siis olennaisesti opettajan työhön ja sen mielekkyyteen. Seuraavaksi käsitellään suurimpia opettajien työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä.

Monissa töissä esiintyy liiallisia vaatimuksia työntekijän voimavaroihin nähden, mutta erityisesti opettajan työssä yleistä on voimakas velvollisuudentunto sekä vähäiset keinot stressaavien tilanteiden ratkaisuun (Lerkkanen ym., 2020). Mahdollisuus määritellä itse oman työpäivänsä pituus ajaa opettajat helposti tekemään liian pitkiä päiviä ja suuri työmäärä aiheuttaa uupumusoireita (Lerkkanen ym., 2020, s. 8). Meriläisen (2019, s. 63–65) tutkimuksen mukaan opettajien työssä jaksamista heikentävät erityisesti työn kuormittavuus, väkivalta sekä sen uhka ja kiusatuksi joutumisen pelko. Tutkimuksen mukaan kaikista vastaajista yli kolmasosa oli kokenut kiusaamista viimeisen vuoden aikana (Meriläinen, 2019, s. 63–65). Myös työolobarometrin mukaan 37 % koulun työntekijöistä on kokenut epäasiallista kohtelua viimeisen vuoden aikana ja nämä luvut ovat kasvaneet edellisiin vuosiin verrattuna (OAJ, 2021, s. 18, 22).

Oman opettajuuden löytäminen. Opettajan työuupumusta voi ehkäistä kehittämällä omaa kasvattajaidentiteettiään sekä löytämällä oman tyyliensä toimia opettajana ja olla vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa (Tuominen-Soini & Sahlberg, 2007, s. 19). Tirrin ja Kuusiston (2019) mukaan työn vastuullisuus tiedostetaan ylipäättään hyvin ja ammattitaitoisuutta korostetaan. Jos opettaja joutuu kuitenkin uudistusten myötä jatkuvasti muokkaamaan ja kehittämään omaa ammatti-identiteettiään, hän saattaa kokea opettajuutensa kyseenalaistamista, jatkuvaa väsymystä ja työn mielekkyyden katoamista (Tuominen-Soini & Sahlberg, 2007, s. 19–22). Varsinkin kokeneet opettajat pitävät ammatissa tärkeimpänä oppilaiden persoonallisuuden ja etiikan kehittämistä, kun vasta aloittelevat opettajat joutuvat keskittymään aluksi oman opettajuutensa kehittämiseen (Tirri & Kuusisto, 2019).

Työkokemuksen merkitys. Saloviidan ja Pakarisen (2021) tutkimustuloksissa oli eroavaisuuksia kokeneempien ja aloittelevien opettajien välillä. Tulosten mukaan vanhemmat opettajat kokivat vähemmän loppuunpalamista ja uupumusta. Tätä selittäviä tekijöitä ovat muun muassa pidempi työkokemus, paremmat rutiinit työssä ja stressinsietokyky (Saloviita & Pakarinen, 2021, s. 11). Myös Lerkkasen ym. (2020, s. 57) tutkimuksessa yli kymmenen vuotta työskennelleet opettajat kokivat harvemmin stressiä. Lisäksi vahvemman itsetunnon nähdään suojaavan uupumukselta, sillä omasta tekemisestään varmat opettajat eivät välitä sosiaalisista paineista tai vertaile itseään muihin (Hui ym., 2022, s. 569).

Opettaja-oppilassuhteiden merkitys. Opettajat käyttävät suurimman osan työajastaan oppilaiden parissa, minkä vuoksi on tärkeää tiedostaa, että opettajan työhyvinvoinnilla on merkitystä opettajan lisäksi myös oppilaille. Hyvinvoinnilla ja energisellä opettajalla riittää paremmin aikaa ohjata oppilaita, kun taas opettajan uupumus ja korkea stressitila vaikuttaa häiriökäyttäytymisen puuttumiseen ja taitoihin ylläpitää järjestystä luokassa (Arens & Morin, 2016, s. 809; Lerkkanen ym., 2020 s. 8–12). Opettajan uupumisen myötä heikentyneen luokan ilmapiiriin on tutkittu vaikuttavan oppilaiden vähentyneeseen mielenkiintoon sekä akateemiseen ja sosiaaliseen kehitykseen (Klusmann ym., 2016, s. 1194; Klusmann ym., 2021, s. 3, 11; Tikkanen ym., 2021, s. 7–8).

Oppilaiden itsetunnon on tutkittu olevan matalampi niillä oppilailla, joiden opettaja kokee uupumusta, sillä oppilaat peilaavat esimerkkinä toimivan opettajan käytöstä itseensä (Arens & Morin, 2016, s. 801–802). Opettajien uupumus on myös vahvasti yhteydessä oppilaiden kyynisyyteen opiskelua kohtaan (Tikkanen ym., 2021, s. 7–8). Klusmannin ym. (2016) mukaan opettajan uupumuksen ja oppilaiden suoriutumisen välinen yhteys on merkittävämpi luokassa, jossa on paljon jotakin muuta kieltä äidinkielenään puhuvia oppilaita. Tämän uskotaan johtuvan siitä, että opettajan motivaatio pysyy korkeammalla luokassa, jonka oppilaat kehittyvät nopeasti (Klusmann ym., 2016, s. 1200).

Toisaalta Taxerin ym. (2018) mukaan positiiviset opettaja-oppilassuhteet auttavat opettajia nauttimaan työstään ja hallitsemaan paremmin vihan tunteita. Näin ollen ne ehkäisevät opettajien työuupumuksen kokemuksia ja lisäävät hyvinvointia (Taxer ym., 2018). Toimiva vuorovaikutus luokassa myös parantaa opettajien työtyytyväisyyttä ja se puolestaan edistää positiivisesti vuorovaikutusta luokassa (Virtanen ym., 2019, s. 249). Kuitenkin heikkolaatuinen vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä voi johtaa opettajien kyvyttömyyteen ymmärtää oppilaita ja sitä kautta myös heikentää työn nautinnon ja työtyytyväisyyden tasoa (Virtanen ym., 2019, s. 249). Opettajan ammatissa viihtymistä edesauttaa suhteet oppilaisiin (Jokinen ym., 2014, s. 16) ja opettajan ja oppilaiden välinen vuorovaikutus sekä ilmapiiri ovatkin yksi suurimpia tekijöitä opettajan työhyvinvoinnin kannalta (Kauppi ym., 2022, s. 60). Opettajien uupumus vaikuttaa siis negatiivisesti opettaja-oppilassuhteisiin, mutta toisaalta heikko suhde aiheuttaa myös uupumusta. Korrelaation suuntaa ei voida aina täysin tunnistaa (Klusmann ym., 2016, s. 1200; Saloviita & Pakarinen, 2021, s. 6).

Työhyvinvoinnin ongelmien ehkäisy. Opettajan työhyvinvoinnin ongelmat liittyvät usein haastaviin tilanteisiin vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa. Tilanteiden ei koettu olevan automaattisesti kuormittavia, vaan keskeistä oli se, millä tavoin niissä tilanteissa pystyi toimimaan (Hong, 2012, s. 431–434; Soini ym., 2008, s. 253). Hongin (2012, s. 431–434) tutkimuksessa merkittävimmäksi alanvaihtoon vaikuttavaksi tekijäksi muodostuikin kyky asettaa raja itsensä ja oppilaiden välille, jolloin opettaja ei ota tapahtuneita asioita henkilökohtaisesti ja

pala loppuun. Jaksamista tukevien ja mielekkäiden toimintastrategioiden kehittäminen on erittäin tarpeellista opettajan työhyvinvoinnin takaamiseksi sekä opettajan työn epävarmuuden ja kiireen hallitsemiseksi (Soini ym., 2008, s. 253).

Arensin ja Morinin (2016, s. 809) tutkimuksen mukaan opettajien uupumusta on ennaltaehkäistävä ja sitä kokevia tuettava mahdollisimman tehokkaasti. Heikot mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön sekä puutteellinen tuki työyhteisössä liittyvät kyynistymiseen ja ammatillisen itsetunnon heikkenemiseen ja näin ollen aiheuttavat työhyvinvoinnin ongelmia (Lerikkanen ym., 2020, s. 9). Yksi uupumusta ehkäisevä tekijä on opettajan intohimoinen suhtautuminen työhön (Kasalak & Dagyar, 2022, s. 289) sekä riittävän pitkä palautuminen työstä (Lerikkanen ym., 2020, s. 10).

Lerkkasen ym. (2020, s. 63) mukaan opettajien työhyvinvoinnin edistämistä ja esimerkiksi stressitekijöiden käsittelyn opettelemista tulee ehdottomasti lisätä jo opettajankoulutukseen ja täydennyskoulutuksiin, jotta suurilta ongelmilta vältyttäisiin. Näin ennaltaehkäisevästi kiinnitetty huomio työhyvinvointiin voi estää työuupumusta. Opettajat tarvitsevat kollegojen ja esimiehen sekä koulun ja kodin sosiaalisten suhteiden tukea, jotta he voisivat jaksaa työssään (Lerikkanen ym. 2020, s. 63). Myös Cecen ym. (2022, s. 602) tutkimuksen mukaan opettajien loppuunpalamista pystyttäisiin vähentämään tunnetaitojen avulla.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisina opettajien työhyvinvoinnin ongelmia kuvataan mediassa ja tehdä näkyväksi median roolia muuttunutta koulua ja opettajuutta koskevassa keskustelussa. Tätä ilmiötä tutkitaan uuden opetus-suunnitelman käyttöönoton jälkeen eli vuodesta 2016 vuoteen 2022. Tutkimuskysymys on: Millaisina opettajien työhyvinvoinnin ongelmia kuvataan Ylen verkkoartikkeleissa vuosina 2016–2022?

3.2 Tutkimuskonteksti

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan sitä, millaista kuvaa opettajan työhyvinvoinnin ongelmista verkkoartikkeleissa rakennetaan. Toisin sanoen, tutkimuksen kohteena on vuorovaikutuksessa ja sitä jäsentävässä kielessä rakentuva ilmiö (Puusa & Juuti, 2020, s. 77). Tämän vuoksi viitekehikseksi on valikoitunut laadullinen tutkimus ja sosiaalinen konstruktioismi. Laadulliselle tutkimukselle ominaista on tiedon subjektiivinen luonne, jolloin tarkoituksena on selittämisen sijaan pyrkiä tulkitsemaan tutkittavaa ilmiötä (Puusa & Juuti, 2020, s. 77). Sosiaalisessa konstruktioismissa tarkastellaan sosiaalisen todellisuuden ja merkitysten rakentumista kielellisessä vuorovaikutuksessa: kielenkäytöllä luodaan sosiaalista todellisuutta ja samalla sosiaalinen todellisuus luo kielenkäyttöä (Patton, 2002, s. 96; Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 21–22; Puusa & Juuti, 2020, s. 78). Tässä tapauksessa media luo sosiaalista todellisuutta opettajien työhyvinvoinnista ja antaa siitä tietynlaisen kuvan muille.

Kielelliset kuvaukset vaikuttavat ympäröivään yhteiskuntaan ja konstruktioisissa näkökulmassa kielenkäyttöä tutkitaan osana yhteisöjen toimintaa (Haapanen ym., 2018, s. 9). Median opettajarepresentaatioilla on merkitystä sille, millä tavalla opettajuudesta ajatellaan ja miten siihen suhtaudutaan (Chang-Kredl & Colannino, 2015; Mockler, 2018). Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että kielenkäyttö on aina riippuvainen kontekstista (Pietikäinen & Mäntynen, 2009, s.

22). Ajallisena kontekstina tässä tutkimuksessa on uuden opetussuunnitelman käyttöönoton jälkeinen aika (2016–2022), jolloin kuvaukset liittyvät pitkälti yleiseen koulun murrokseen ja sen tekijöihin. Tämän kontekstin ja tutkimuksen näkökulman pohjalta muodostuu sosiaalinen todellisuus ja sen tulkinta (Puusa & Juuti, 2020, s. 78).

3.3 Tutkimusaineisto ja tutkimusaineiston keruu

Tutkimuksen aineisto koostuu Ylen verkkoartikkeleista. Tällaista aineistoa kutsutaan luonnolliseksi aineistoksi, sillä se on syntynyt ilman tutkijan vaikutusta asiaan (Juhila, 2023). Aineistoksi valittiin nimenomaisesti Ylen verkkoartikkelit, koska Ylen palvelut ovat sekä laadukkaimpia että luotettavimpia verrattuna esimerkiksi Sanoman tai MTV:n palveluihin (Uutismedian liitto, 2021). Lisäksi Ylellä on merkittävä rooli suomalaisessa yhteiskunnassa suosittuna, helposti saatavuttavana, demokratiaa edistävänä ja vastuullisena toimijana (Uutismedian liitto, 2021).

Tutkimusaineiston muodostavat 41 Ylen verkkoartikkelia. Ensimmäiset 28 artikkelia löydettiin Ylen verkkosivujen hakutoiminnolla hakusanalla ”luokanopett*”. Kun tällä hakusanalla ei enää löytynyt aiheeseen liittyviä artikkeleita, hakusanaksi vaihdettiin ”opetussuunnitelma”, jonka perusteella löydettiin kahdeksan artikkelia. Viimeisenä käytettiin hakusanaa ”opettajien alanvaihto”, jolla löysimme vielä viisi artikkelia. Näihin hakusanoihin päädyttiin jo tutkimuksen alkuvaiheessa. Aluksi kokeiltiin hakusanaa ”opett*”, mutta sen antamat tulokset koskivat kaikkia opettajia myös esimerkiksi kerhoissa ja opistoissa, jolloin näkökulma olisi ollut liian laaja käsiteltäväksi tutkimuksessa. Tarkoituksena oli alusta pitäen tutkia peruskoulun opettajien työhyvinvointia, johon vastauksia saatiin täsmällisemmin ”luokanopett*”-hakusanalla. Opetussuunnitelma-hakusana valikoitui tutkimuksen aikavälin perusteella ja sitä käyttämällä saatiin erityisesti viimeisintä opetussuunnitelmaa koskevaa kritiikkiä ja sen vaikutusta opettajien työhyvinvointiin. Opettajien alanvaihto -hakusanalla päästiin käsiksi opettajien alanvaihtoon johtaneisiin tekijöihin, joiden huomattiin analyysissä olevan

pitkälti työhyvinvoinnin ongelmia eli juuri tutkimuksen kannalta merkityksellisiä tekijöitä. Työhyvinvointi-hakusanaa ei käytetty, sillä tässä tutkimuksessa haettiin tutkia sitä, millaisena työhyvinvoinnin teemoja kuvataan yleisessä koulua ja opettajuutta koskevassa keskustelussa. Valituilla hakusanoilla saatiin kattava ja monipuolinen kuva ilmiöstä useasta näkökulmasta.

Aikaväliksi määritettiin 1.1.2016–13.12.2022. Alkupisteen määritti uuden opetussuunnitelman käyttöönotto. Aineisto kerättiin useana eri päivänä, mutta haun toistettavuudesta huolehdittiin merkitsemällä hakukriteerit (esim. päivämäärät ja hakulauseet) tarkasti ylös alusta asti. Käyttökelpoiset artikkelit valittiin aluksi otsikoiden perusteella ja lopullinen päätös aineistoksi valinnasta tehtiin artikkelia pääpiirteisesti lukemalla. Artikkeleista etsittiin lähdekirjallisuudessa (ks. esim. Arens & Morin, 2016; Lerkkanen ym., 2020; Saloviita & Pakarinen, 2021; Taxer ym., 2018) esiintyneitä työhyvinvoinnin ilmiötä kuvaavia käsitteitä, kuten riittämättömyys, uupumus, väsymys ja kuormittavuus, joiden ajateltiin kuvaavan työhyvinvoinnin ongelmia. Aineistoon ei valittu mukaan korona-aikaa tai sen seurauksia käsitteleviä artikkeleita, sillä poikkeusaika voisi vääristää tuloksia etäopetusajan tuomien vaatimusten ja työmäärän lisääntymisen myötä.

Artikkeleita etsittiin, kunnes saturaatiopiste saavutettiin. Saturaatio tarkoittaa tilannetta, kun aineistosta ei löydy enää tutkimuskysymyksen kannalta olennaista tietoa (Tuomi & Sarajarvi, 2018, s. 99). Aineistoa etsiessä tehtiin samanaikaisesti analyysia, minkä avulla pystyttiin varmistumaan siitä, että uusissa artikkeleissa ei löytynyt enää uusia teemoja. Aineistoartikkelien tekstit kopioitiin omaan tiedostoon huolellisesti, jotta niiden käsittely olisi yksinkertaista ja selkeää. Aineiston kooksi tuli yhteensä 141 tekstisivua, kun kuvat poistettiin ja muotoilut yhtenäistettiin.

3.4 Aineiston analyysi

Aineiston analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä, jossa teemat ja kategoriat johdetaan valmiin viitekehyksen sijaan aineiston pohjalta (Patton, 2002, s. 453). Sisällönanalyysin vaiheita ovat avoin koodaus, kategorioiden luominen ja

abstrahoiminen eli käsitteellistäminen (Elo & Kyngäs, 2008, s. 109). Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä vastaus tutkimustehtävään saadaan yhdistelemällä käsitteitä, sillä empiirinen aineisto on lähtökohta kohti käsitteellistä näkemystä tutkittavasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 127).

Analyysin ensimmäisessä vaiheessa tutkimusaineistoon tutustuttiin lukemalla se huolellisesti. Sen jälkeen aloitettiin avoin koodaus, jonka tehtävänä on selvittää mahdollisia teemoja ja luokkia (Patton, 2002, s. 453). Avoimessa koodauksessa tekstiin merkittiin kommentointityökalulla alustavia opettajien työhyvinvointiin liittyviä teemoja käyttäen apuna värikoodeja (Elo & Kyngäs, 2008, s. 109). Jo alustavassa koodauksessa huomattiin, että artikkeleissa ei niinkään käsitellä opettajien työhyvinvointia vaan ennen kaikkea työhyvinvoinnin ongelmia. Tämän vuoksi aihe rajattiin työhyvinvoinnin ongelmiin.

Alustavaa koodausta tehtiin eri artikkeleista, jonka jälkeen käytiin läpi niistä löydettyjä teemoja ja perehdyttiin toisen koodaamiin artikkeleihin. Koodausta jatkettiin niin kauan, että artikkeleista oli löydetty kaikki tutkimuksen kannalta olennainen tieto. Milesin ja Hubermanin (1994; viitattu Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 128) mallin mukaan tätä vaihetta voidaan kutsua myös aineiston pelkistämiseksi eli redusoinniksi, jossa pyritään myös löytämään tutkimustehtävää kuvaavia ilmauksia (ks. myös Schreier, 2014). Alkuperäisilmaukset muutettiin pelkistetyiksi ilmauksiksi, jotka koottiin erilliseen tiedostoon (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 123).

Kun pelkistetyt ilmaukset oli siirretty erilliseen tiedostoon, niistä luotiin kategorioita. Tätä vaihetta kutsutaan aineiston klusteroinniksi eli ryhmittelyksi, jossa samaa teemaa kuvaavia asioita ryhmitellään ja yhdistellään kattavimmiksi ja yleisimmiksi käsitteiksi (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 124). Klusteroinnin myötä muodostettiin alaluokkia, jotka nimettiin sisällön mukaan, esimerkiksi "oppilaiden lisääntyneet haasteet" (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 124). Esimerkki redusoinnista ja klusteroinnista on esitetty taulukossa 1. Taulukossa alkuperäisilmausten ja pelkistettyjen ilmausten perään on merkattu sulkuihin artikkelin numero.

Taulukko 1

Esimerkki yhden alaluokan redusoinnista ja klusteroinnista oppilasaineksen muutoksen yläluokassa

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetyt ilmaukset	Alaluokka
Opettajat uupuvat kasvaviin kouluhäiriöihin (3)	Opettajia uuvuttaa kasvavat kouluhäiriöt (3)	Oppilaiden lisääntyneet haasteet
Sisäänpäin kääntynyt oireilu jää usein huomaamatta ja ulospäin oireilevien oppilaiden opettaminen koetaan jopa uuvuttavana. (4)	Sisäänpäin oireilu jää huomaamatta ja ulospäin oireilu uuvuttaa (4)	
Näkyvästi oireilevien oppilaiden määrä on lisääntynyt. (5)	Oireilevien oppilaiden määrä lisääntynyt (5)	
Tilastokeskuksen mukaan noin 129 000 peruskoululaista eli yli viidesosa kaikista peruskoululaisista sai viime lukuvuonna tehostettua tai erityistä tukea oppimiseensa, kuten tukiopetusta tai osa-aikaista erityisopetusta. Luvut ovat pyörinteet 120 000:n molemmin puolin jo 2000-luvun alusta. (8)	Yli viidesosa peruskoululaisista tarvitsee lisätukea oppimiseen (8)	
Virtanen on työskennellyt alalla noin 15 vuotta. Hän kertoo pohtineensa, että lasten levottomuus ja impulsiivisuus on lisääntynyt vuosien varrella siitä, kun hän aloitti Mussalon koulussa vuonna 2009. (8)	Lasten levottomuus ja impulsiivisuus lisääntynyt (8)	
Ylen kyselyssä opettajia huolestutti eniten se, että oppilaiden väliset tasoerot kasvavat. (9)	Oppilaiden tasoerot kasvavat (9)	
Yli neljännes peruskoulun opettajista oli kokenut epäasiallista kohtelua tai kiusaamista oppilaiden taholta edellisen vuoden aikana (18)	Yli neljännes opettajista kokenut epäasiallista kohtelua tai kiusaamista (18)	
Lasten keskittymiskyky on huonontunut selvästi - Keskittymistä pitää harjoitella (19)	Lasten keskittymiskyky heikentynyt selvästi (19)	
Opettajan väsymisen olennainen syy on tässä: Hannan noin 50 oppilaasta kolmasosa tarvitsisi eriasteista tukea opiskeluunsa. Osa erityistä tukea, osa kevyempää tehostettua tukea. Tukea tarvitsevia on enemmän kuin koskaan aiemmin. (22)	Tukea tarvitsevia enemmän kuin aiemmin (22)	
- Käytösongelmat olivat niin suuria, että ne teki- vät opettamisesta ja oppimisesta lähes mahdo- tonta. - Kun tukea tarvitsevat oppilaat eivät saa sitä tarpeeksi, heidän käyttöksensä muuttuu haastavaksi. (40)	Käytösongelmat tekevät opettamisesta lähes mahdo- tonta (40)	

Alaluokkien muodostamisen jälkeen ne yhdistettiin yläluokiksi (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 124). Esimerkiksi “Oppilaiden lisääntyneet haasteet” menevät yläluokan “Oppilasaineuksen muutos” alle. Yläluokista puolestaan muodostettiin pääluokkia, jotka nimettiin aineistossa olevien ilmiöiden mukaan (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 125), esimerkiksi “opettajan työhyvinvoinnin ongelmat”. Kaikki luokat ovat esillä taulukossa 2.

Taulukko 2

Opettajien työhyvinvoinnin ongelmien kuvausten alaluokat, yläluokat ja pääluokka

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Opettajan rooli Ominaisuudet Vaatimukset	Uusi opettajuus	Kuormittavuus ja riittämättömyys opettajien työhyvinvoinnin ongelmina
Työajan pidentyminen Työmäärän lisääntyminen	Työn pirstaloituminen	
Lisääntyneet haasteet Koulutuksen puutteet Inkluisio	Oppilasaineuksen muutos	

Viimeisessä vaiheessa eli abstrahoinnissa rakennetaan kuvaus tutkimuskohteesta tutkimuksessa muodostettujen käsitteiden avulla (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 127) eli tässä tutkimuksessa saatiin muodostettua kuvaus opettajien työhyvinvoinnin ongelmien representaatioista Ylen verkkoartikkeleissa. Lopputulosta ja käsitteiden välisiä suhteita käsitellään tarkemmin tulosluvussa.

3.5 Eettiset ratkaisut

Eettisiä kysymyksiä on järkevää pohtia tutkimuksessa jo hyvissä ajoin, jotta niistä ei muodostu ongelmia tutkimuksen myöhemmissä vaiheissa (Fingerroos & Kokko, 2022, s. 83). Verkkotekstien käytön eettisyyttä pohdittaessa on tärkeää kiinnittää huomiota muun muassa aineiston käytöstä aiheutuvien haittojen arviointiin (Kosonen, ym., 2018, s. 121). Varmistimme jo suunnitteluvaiheessa, että Ylen artikkelit ovat julkisia ja niitä saa hyödyntää tutkimuksen toteuttamiseen vapaasti. Näin ollen mahdollisten haittojen aiheuttaminen on suljettu pois. Jos

artikkelissa on käsitelty jotakin tiettyä henkilöä arkaluontoisesta aiheesta, on hänen nimensä vaihdettu jo ennen artikkelin julkaisua. Artikkelien kirjoittajia ei ole tarpeen erotella tai yksilöidä, sillä tässä tutkimuksessa tutkitaan ilmiötä eikä artikkeleiden kirjoittajia. Käytettyjen artikkelien järjestysnumerot, otsikot ja linkit löytyvät liitteenä (Liite 1), josta on tarpeen tullen mahdollista tarkistaa yksityiskohdat.

Hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen takaa eettisesti hyväksyttävän tutkimuksen tekemisen (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2012, s. 6). Aiempiin tutkimuksiin ja lähdekirjallisuuteen on perehdytty huolellisesti ja kattavasti. Lähdeviitteet on merkattu huolellisesti ja lähdeluettelon merkinnät tarkastettu. Asianmukaisilla lähdeviittauksilla kunnioitetaan toisia tutkijoita ja teosten kirjoittajia (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2012, s. 6).

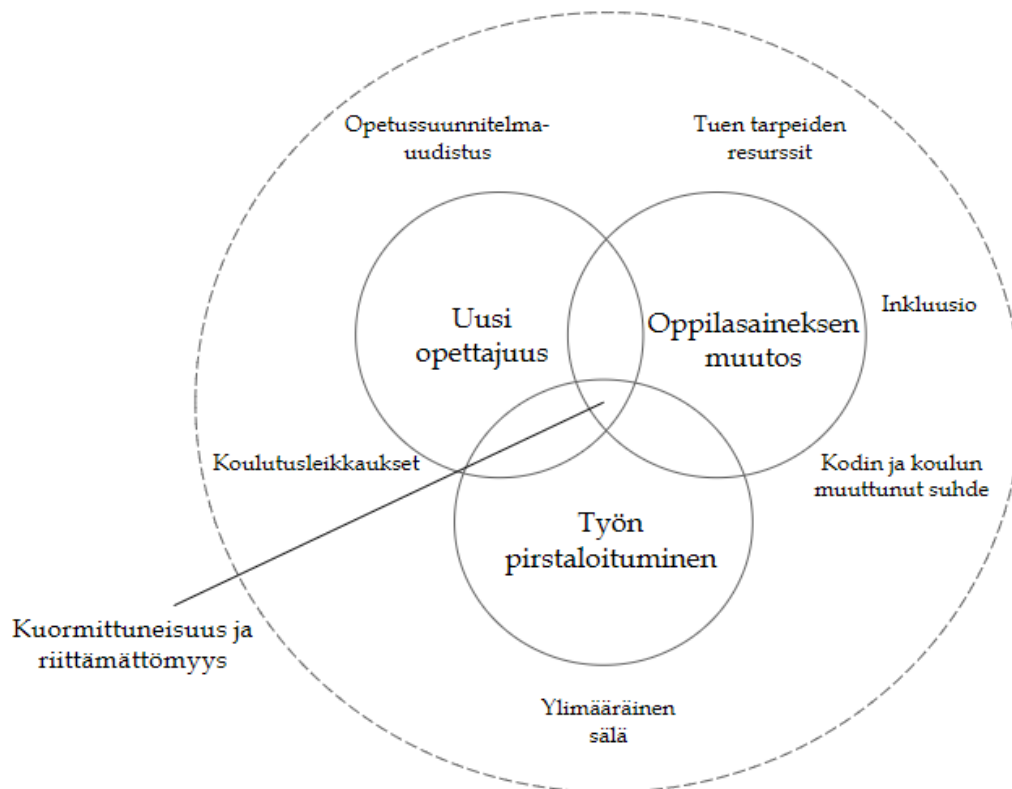
Kuulan (2015) mukaan yksi hyvän tieteellisen käytännön tunnusmerkeistä on tulosten huolellinen kirjaaminen ja tarkka raportointi. Kahden tutkijan ansiosta aineiston teksti on tarkistettu huolellisesti ja koko työskentelyn ajan on pyritty systemaattiseen työskentelyyn virheiden välttämiseksi.

4 OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINNIN ONGELMAT MEDIAREPRESENTAATIOISSA

Aineistossa opettajuutta kuvattiin kuormittavana ja riittämättömyyttä aiheuttavana. Opettajien työhyvinvointia ja erityisesti sen ongelmia koskeva keskustelu kehystetään koulun ja opettajuuden murrokseen. Keskeisimmät ilmiöt, joiden kautta opettajien työhyvinvoinnin ongelmia verkkoartikkeleissa kuvattiin ovat uusi opettajuus, työn pirstaloituminen ja oppilasaineksen muutos. Kuvio 2 tiivistää nämä tutkimuksen päätulokset. Ulkokehällä on esimerkkejä yhteiskunnallisista murroksen tekijöistä, jotka kehystävät uuden opettajuuden, oppilasaineksen muutoksen ja työn pirstaloitumisen kuvauksia. Riittämättömyys ja kuormittavuus leikkaavat ilmiöitä ja toimivat koko tulosluvun pohjana.

Kuvio 2

Mediarepresentaatioiden ydinteemat

Kuviossa 2 esitetyjä ydinteemoja ei voi erottaa täysin toisistaan, sillä ne menevät osin päällekkäin. Esimerkiksi artikkelin 26 kuvaus konkretisoi oppilasaineuksen muutoksen ja työn pirstaloitumisen yhdistymistä:

Kiirettä ja kuormitusta aiheuttava asia ovat ylhäältä alaspäin tulevat jatkuvat muutokset. Iso esimerkki on oppilaan kolmiportaisen tuen aiheuttama byrokratia. Aikaa kuluu lomakkeiden täyttämiseen, huoltajien tapaamiseen ja kaikkeen muuhun kokoustamiseen. Lopputuloksena on, että lapsen elämässä ei koulussa silti paljon usein muutu paperitöiden jälkeen. (artikkeli 26)

Kuvauksen mukaan oppilasaineuksen muutos ja työn pirstaloituminen yhdistyy siis esimerkiksi inklusion ja kolmiportaisen tuen yleistymisen kautta: aiempaa monimuotoisempi oppilasaines lisää kirjaamisten, raportoinnin, kokousten ja muun opetustehtävän ulkopuolisen työn määrää. Uuden opettajuuden ja työn pirstaloitumisen yhdistää monimuotoistuneet vaatimukset. Työn pirstaloitumisen myötä opettajan tulee ehtiä ja osata entistä enemmän, jolloin se luo taas uusia vaatimuksia opettajalle. Uusi opettajuus ja oppilasaineuksen muutos yhdistyy opettaja-oppilassuhteessa: opettajan tulisi luoda henkilökohtainen suhde jokaiseen oppilaaseen erityisesti haasteiden keskellä. Oppilaiden haasteet tekevät siis suhteesta entistä merkityksellisemmän, mutta haastavamman toteuttaa. Lisäksi tämä on jälleen yksi uusi vaatimus opettajalle.

Työhyvinvoinnin ongelmia konkretisoitiin artikkeleissa kuormittavuuden ja riittämättömyyden kautta. **Kuormittavuudella** tarkoitamme kuvauksia, joissa tuodaan esiin opettajien uupumista ja väsymistä: ”En ole eläessäni ollut näin väsynyt, en koskaan” (artikkeli 22). Lisäksi olemme liittäneet kuormittavuuden kokemiseen kuvauksia palautumisen haasteista: ”Kävin koko kouluvuoden aina läpi päässäni, mitä on tehty, millaisia tuloksia on saatu ja mihin suuntaan kukakin on menossa. Se vei ajatukset ihan täysin” (artikkeli 2). Artikkelissa 6 kuvattiin konkreettisia esimerkkejä kuormittavuuden kokemuksista:

Vuosi sitten uusi opetussuunnitelma oli astunut voimaan. Kinnunen teki kaikkensa täyttääkseen tavoitteet. Hän heräsi varhain aamulla muun perheen kanssa. Kun puoliso ja tytär lähtivät kouluun, Kinnunen aloitti oppituntien valmistelun. Varsinaisten opetustuntien jälkeen täytyi tarkistaa tehtäviä sekä tehdä merkintöjä lukemattomiin taulukoihin ja kaavakeisiin. Illat Kinnunen halusi pyhittää perhe-elämälle, mutta heti kun lapsi oli mennyt nukkumaan, työnteko jatkui pitkälle iltayöhön. Kierre katkesi vasta, kun puoliso huolestui ja

kehotti hakeutumaan lääkärin puheille. Silloin Kinnunen havahtui, miten uupunut hän oli. Ilo oli kadonnut, ja hän oli kireä kuin viulun kieli. (artikkeli 6)

Riittämättömyydellä puolestaan tarkoitamme kuvauksia, joissa kuvataan ennen kaikkea opettajan emotionaalisia kokemuksia. Artikkeleissa kuvattiin opettajien jokapäiväiseen arkeen kuuluvan kokemus siitä, ettei työtä pysty tehdä sillä tavalla kuin haluaisi: ”Minulla oli jatkuvasti valtava riittämättömyyden tunne. Minua kalvoi ikävä ajatus, että asiat pitäisi pystyä hoitamaan eri tavalla, enkä pystynyt tekemään työtäni niin hyvin kuin olisin halunnut” (artikkeli 2). Artikkelissa 27 puolestaan kuvattiin riittämättömyyden tunnetta seuraavasti:

Jyväskyläläinen luokanopettaja Heikki Jyväsjärvi kokee työssään jatkuvaa riittämättömyyttä. - Lapsilla on niin monenlaisia tehostetun sekä erityisen tuen tarpeita, että niihin ei aina pysty yksi eikä kaksi eikä kolmekaan ihmistä vastaamaan. Jos olen yksin luokassa, en todellakaan koe riittäväni vastaamaan kaikkien oppilaiden tarpeeseen, Jyväsjärvi sanoo. (artikkeli 27)

Edellä lainatut artikkelit (27 & 6) paikantavat työhyvinvoinnin ongelmat nimenomaisesti lähimenneisyydessä tapahtuneiden uudistusten kontekstiin. Artikkelissa 6 kirjoitettiin uudesta opetussuunnitelmasta ja artikkelissa 27 käytetyt käsitteet tehostetun ja erityisen tuen tarve puolestaan viittaavat kolmiportaisen tuen malliin (OPH, 2023). Artikkeleissa viitattiin myös muihin ajankohtaisiin ilmiöihin. Artikkelissa 4 käsiteltiin opettajankoulutuksen ja täydennyskoulutusten puutteita: ”Osa opettajista koki, ettei opettajankoulutus anna valmiuksia psyykkisen oireilun kohtaamiseen. - - [o]pettajankoulutuksessa erityispedagogiikkaa pitäisi ottaa enemmän koulutusohjelmaan kaikille opettajille. ” (artikkeli 4). Osassa artikkeleissa työhyvinvoinnin ongelmia kehystettiin puolestaan koulutusleikkausten kautta: ”Opettajan työ on muuttunut liian kuormittavaksi erilaisien muutosten ja leikkausten myötä” (artikkeli 38).

Seuraavissa luvuissa käsitellään tuloksia jaoteltuna kolmeen ydinteemaan, jotka ovat uusi opettajuus, työn pirstaloituminen ja oppilasaineksen muutos. Uusi opettajuus -luvussa käsitellään opettajan roolia, ominaisuuksia sekä opettajan työn vaatimuksia. Työn pirstaloituminen -luvussa kiinnitetään huomiota työajan pidentymiseen sekä työmäärän lisääntymiseen. Oppilasaineksen muutos -

luvussa käsitellään inkluusiota, oppilaiden käyttäytymisen haasteita sekä opettajien koulutuksen puutetta näihin vastaamisessa.

4.1 Uusi opettajuus

Opettajuuden muutosta käsiteltiin artikkeleissa opettajan roolin, ominaisuuksien ja vaatimusten näkökulmista. Artikkeleissa kerrottiin, että nykykoulussa opettajan roolia halutaan muuttaa perinteisistä tiedonjakajista kohti valmentajia (artikkeli 12), jolloin olennaista on se, että opettaja ei ainoastaan kaada tietoa oppilaiden päähän (artikkeli 9). Sen sijaan “[u]uden aikakauden opettaja opettaa ja arvioi oppilasta yksilöllisesti, sukkuloi yli ainerajojen ja hyödyntää työssään sähköisiä oppimateriaaleja ja älykkäitä työvälineitä” (artikkeli 12). Lisäksi modernin opettajan tulisi olla “rohkea kameleontti, sopeutumiskykyinen yksilö, joka ei hätäkähdä suuriakaan muutoksia” (artikkeli 11).

Artikkeleissa opettajien kerrottiin suhtautuvan uudistumisvaateeseen epäillen. Toisinaan uuden opettajuuden vaatimusten ja odotusten kuvattiin olevan epäselviä: “Tämä aika ja uusi opetussuunnitelma vaatisi nyt laajaa yhteisöllistä keskustelua siitä, mitä uusi opettajuus on, tai mitä sen halutaan olevan, hän [Elise Tarvainen] sanoo” (artikkeli 12). Osassa artikkeleista uuden opettajuuden ominaispiirteiden kuvattiin myös aiheuttavan huolta opettajuuden muuttumisesta ei-toivottuun suuntaan. Opettajien kerrottiin esimerkiksi olevan huolissaan siitä, että heidän tulisi olla “viihdetyöntekijöitä” (artikkeli 9). Verkkoartikkeleissa annettiin ymmärtää, että kyse on yleisesti jaetusta kokemuksesta. Esimerkiksi artikkelin 12 katkelma “[k]entällä kysytään, onko opettajan autonomia tai auktoriteetti häviämässä, onko opettajan yhteiskunnallinen arvostus pienenemässä” kehystää kokemuksen opettajuuden viihteellistymisestä ja eroosiosta opettajakuntaa laajamittaisesti puhuttavaksi ilmiöksi.

Toisaalta myös opettajuuteen perinteisesti liitettyjen ominaisuuksien kuten tunnollisuuden ja vastuullisuuden kuvattiin kuormittavan opettajia. Artikkelissa 6 luonnehdittiin, että “[o]pettajat on kyllä sellainen lullukkalauma! Mitä tahansa sanotaan tai pyydetään, niin tehdään kiltisti”. Kiltteyden lisäksi opettajia

kuvattiin myös tunnollisina ihmisinä, jotka tekevät aina työnsä hyvin ja intohimoisesti, ”välillä jopa liiankin pilkuntarkasti” (artikkeli 11). Näiden piirteiden annettiin ymmärtää olevan yhteydessä uupumiseen: ”Sen takia nuoret opettajat ajavat itsensä uupumuksen partaalle: He ovat niin perfektionisteja eikä kukaan tule sanomaan, ettei tuossa ole mitään järkeä” (artikkeli 41).

Sekä opettajan työnkuvaa että koulua kuvattiin artikkeleissa muuttuneena (artikkeli 6). Näiden muutosten myötä opettajan ammatin kuvattiin olevan ”nykypäivänä tosi vaativa” (artikkeli 27) ja myös opettajat ovat kuvausten mukaan ”aika lujilla tämänhetkisessä koulussa” (artikkeli 29). Tällaisten kuvausten perusteella voi päätellä, että koulussa tapahtuneilla muutoksilla on kielteinen merkitys opettajien työhyvinvoinnille ja jaksamiselle. Artikkelissa 6 tämä ilmaistiin seuraavasti: ”Nykyinen oppilaitos luo pahaa oloa opettajille ja oppilaille” (artikkeli 6).

4.2 Työn pirstaloituminen

Artikkeleiden kuvauksissa esitettiin opettajien työajan, työmäärän ja työtehtävien lisääntyneen: ”Opettajan työssä opettaminen on nykyisin vain yksi osa työtä” (artikkeli 1). Kuvausten perusteella opetustehtävän rinnalle on noussut muun muassa ”lisääntynyt raportointi ja ylöskirjaaminen” (artikkeli 2). Myös opetussuunnitelman uudistusten ja sen kanssa samaan aikaan tapahtuneiden trendien, kuten avointen oppimisympäristöjen ja teknologian lisääntymisen, on kuvattu vievän turhaan aikaa varsinaiselta opetustyöltä (artikkeli 1). Tässä tutkimuksessa ilmiötä kuvataan käsitteellä työn pirstaloituminen. Työtehtävien moninaistuminen eli työn pirstaloituminen liitettiin artikkeleissa usein myös opettajan työpäivien pidentymiseen: ”Viimeisen kuukauden aikana opettajien työaika on hiponut viikossa viittäkymmentä tuntia” (artikkeli 23) ja niistä välittyvät opettajien haasteet työajan rajaamisessa: ”Työnteko jatkui pitkälle iltayöhön” (artikkeli 6).

Artikkelissa 38 esiteltiin työolobarometriä, jonka mukaan 59 prosenttia opettajista kokee työtä olevan liikaa erittäin tai melko usein. Lisäksi artikkeleissa

vedottiin siihen, että työn pirstaloitumiseen pitäisi puuttua: "Työ ja olosuhteet kouluissa pitää nyt saada nopeasti hallintaan. Luukkainen painottaa, että nyt on saatava keskittyä perustyöhön." (artikkeli 28). Työn pirstaloituminen voi aiheuttaa työhyvinvoinnin ongelmia, kuten kuormittavuutta ja riittämättömyyttä. Tätä päätelmää puoltaa artikkelin 39 kuvaus lisääntyneestä sälätyöstä:

Opettajille on tullut viime vuosina paljon sälätyötä, kuten kirjaamista ja täytettäviä pape-reita. - -. -Kokemus siitä, että työhön kuuluu itselle kuulumattomia työtehtäviä heikentää työmotivaatiota ja niiden tekeminen haittaa oleellisemmaksi koettujen työtehtävien teke-mistä. (artikkeli 39)

Artikkeleissa kuvataan, kuinka "moni syksyään aloittava opettaja on ehtinyt tus-kailla uuden opetussuunnitelman vaatimuksia" (artikkeli 12) ja niiden mukaan opettajat olisivat toivoneet, että heitä olisi kuultu enemmän opetussuunnitelma- uudistusta tehdessä (artikkeli 9). Artikkelissa 26 esitettyjen kuvausten mukaan muutosten myötä tulleet vaatimukset edellyttäisivät resurssien lisäämistä:

Jossain vaiheessa homma lähti laukalle, alkoi tulla valtavia muutoksia niin, ettei niitä tut-kittu ensin tarpeeksi. Avoimet oppimisympäristöt, oppilaiden itseohjaantuvuuden lisään-tyminen... Tavoitteet ovat hienoja, mutta kun ne tulevat kertarysäyksellä, opettajia ei eh-ditä kouluttamaan riittävästi ja rahaa ei tule pääasiaan tarpeeksi. (artikkeli 26)

Artikkeleissa kuvattiin myös koulutusleikkausten vaikuttaneen koulun arkeen ja usean artikkelin mukaan kouluarjen määriteltiin olevan "yhtä stressiä, ylityötä ja resurssipulaa" (artikkeli 11). Yleisesti ottaen opettajien työntekoa kerrottiin hait-taavan koulujen taloudellinen tilanne ja resurssien raju vähentäminen, joka ki-teytettiin osuvasti artikkelissa 2: "koulumaailmassa eivät resurssit, odotukset ja tavoitteet kohtaa".

Yhtenä opettajien työmäärää lisäävänä tekijänä kuvattiin olevan moniam-matillisen yhteistyön yleistyminen: "Nykyopettajan työtä kuvataan moniamma-tilliseksi yhteistyöksi, jossa yhteydenpito on lisääntynyt esimerkiksi erityisopet-tajien, terveydenhoitajien ja terapeuttien kanssa" (artikkeli 1). Artikkelin 40 ku-vausten mukaan osa opettajista koki yhteisopettajuuden "kuormittavana ja las-ten kannalta haitallisena, kun syvää suhdetta opettajan ja lapsen välille oli han-kalaa luoda".

4.3 Oppilasaineksen muutos

Artikkeleissa kerrottiin, että oppilaiden tuen tarpeet ja käyttäytymisen haasteet yleistyvät, eikä käytössä olevien resurssien tai saatavilla olevan koulutuksen koeta ratkaisevan ongelmaa. Useissa artikkeleissa kuvattiin huoli siitä, että vain harva opettaja pitää tuen tarpeisiin liittyviä resursseja riittävinä: ”En ole kertaaan kokenut, että opetukseen kohdistuneita resursseja olisi lisätty, vaan kyllä niitä pitää kynsin hampain repiä” (artikkeli 27). Näiden tekijöiden kuvattiin olevan osaltaan lisäämässä opettajien riittämättömyyden kokemuksia. Myös kodin ja koulun suhdetta kuvataan muuttuneena, sillä aikaisemmin kouluun ja opettajien auktoriteettiin luotettiin enemmän. Nyt opettajien toimintaa kuvattiin arvostelun kohteena: ”Osa vanhemmista yrittää neuvoa opettajia, ja heidän toimintaansa saatetaan kritisoida vahvastikin.” (artikkeli 2), mikä voi aiheuttaa opettajalle ”erittäin paljon paineita ja jopa ahdistusta” (artikkeli 3).

Artikkeleissa kerrottiin oppilaiden tuen tarpeiden lisääntyneen. Artikkelin 22 mukaan tuen tarpeessa olevien määrä on ”yli kaksinkertaistunut parissa vuosikymmenessä”. Artikkelin 8 mukaan tällä hetkellä yli viidesosa peruskoululaisista saa oppimiseensa lisätukea. Tuen tarpeiden lisääntymisen ohella artikkeleissa kuvattiin myös oppilaiden käytösongelmien ja epäasiallisen käytöksen olevan yleistä: “[y]li kolmasosa opettajista on joutunut kouluissa epäasiallisen kohtelun tai kiusaamisen kohteeksi” (artikkeli 3). Lisäksi useassa artikkelissa haastatellut opettajat kokivat lasten keskittymiskyvyn heikentyneen.

Nämä edellä mainitut haasteet vievät artikkeleiden kuvausten perusteella paljon opettajien aikaa (artikkeli 22), minkä vuoksi opettajat eivät ehdi kohdata kaikkia lapsia. Kuvausten pohjalta voi päätellä, että nämä kokemukset aiheuttavat opettajissa riittämättömyyden tunnetta, jota kuvataan seuraavasti artikkelissa 26: “[T]uli sellainen olo, että en ehdi kohtaamaan lapsia sillä tavalla kuin lapset ansaitsisivat heidät kohdattavan. Joudumme sanomaan lapsille, että olisi kiva kuunnella, mutta minulla ei ole nyt aikaa.” Lisäksi artikkelissa haastatellun opettajan mukaan riittämättömyys on jokapäiväinen kokemus:

”[R]iittämättömyyden tunne on raskas. Sama vastaus on tullut monilta muiltakin opettajilta. Riittämättömyyden kokemus. Olenko minä äkkiä huono työssäni, enkö osakaan

kaikkien vuosien jälkeen enää työtäni. Jokaisen työpäivän jälkeen oli sellainen olo, että taas jäi miljoona asiaa tekemättä. Taas joku oppilas jäi ilman sitä, mitä hänen olisi kuulunut saada.” (artikkeli 26)

Kuvaus antaa ymmärtää, että riittämättömyyden tunne on yleinen ja useiden opettajien jakama kokemus.

Artikkelissa kuvattiin opettajien kokevan opettamisen ja oppimisen välillä lähes mahdottomana oppilaiden haasteiden takia: “Kun luokassa on paljon oppilaita, joilla on hankaluutta sietää pettymyksiä, ovat äkkipikaisia ja jopa väkivaltaisia, toiminnan ohjaaminen vaatii opettajalta paljon ponnisteluja” (artikkeli 27). Artikkelissa 27 kuvattiin haastavien tilanteiden yleisyyttä:

Lapsella on saksen kädessään. Kun ne lennähtävät yllättäen ilmaan täydessä luokkahuoneessa, opettajan kaikki keskittyminen menee luokkahuoneen turvallisuuden takaamiseen. Kaikki haastatellut opettajat kertovat kohtaavansa päivittäin haastavia tilanteita luokkahuoneessa. – Joinakin päivinä suurin osa opetusajasta menee luokkahuoneen rauhoittamiseen, eräs helsinkiläinen opettaja kertoo. (artikkeli 27)

Inklusion ja sen tavoittelun kerrottiin yleistyneen artikkeleissa. Inklusio esitettiin pääosin negatiivisena ilmiönä, joka on osaltaan ”aiheuttanut luokissa järjestyshäiriötä ja sillä on vaikutuksia opetuksen laatuun” (artikkeli 17). Artikkeleissa esitetty kritiikki ei kuitenkaan kohdistunut suoraan inklusioon vaan sen toteutustapoihin. Inklusion kuvattiin olevan hyvä ja käyttökelpoinen idea, joka ei vaan käytännössä toimi resurssipulan vuoksi: “Aivan ihanaa olisi, jos saataisiin kaikenlaiset oppijat osaksi lähikouluja ja yleisopetuksen luokkia, mutta ei se tapahdu niin, että sen lapsen mukana ei tulisi resursseja ja aikuiskäsiä lisää” (artikkeli 26). Artikkeleiden mukaan inklusion ongelmana onkin ennen kaikkea sen toteuttaminen väärin:

Mäenpää näkeekin, että koulujen ongelmat ja oppilaiden oireilu johtuvat suurelta osin väärin toteutetusta inklusiosta eli tukea tarvitsevien oppilaiden sulauttamisesta tavallisiin luokkiin ilman riittäviä voimavaroja. Itse inklusioajatusta Mäenpää pitää kuitenkin oppilaiden tasa-arvon kannalta hyvänä. (artikkeli 40)

Inklusion tavoittelua ja opettajien työhyvinvointia kuvattiin artikkeleissa usein samassa yhteydessä. Esimerkiksi artikkelin 13 mukaan “[o]pettajien hyvinvointi

romahti, kun erityisoppilaat sulatettiin luokkiin”. Artikkelissa 27 haastateltu opettaja kertoo omasta kuormittuneisuudestaan: ”Kyllähän minä aika väsynyt opettaja olen. Uskon, että erityisluokkien alasajo on ollut virhe”. Näiden kuvausten pohjalta voidaan siis päätellä, että inklusion tavoittelu on yksi opettajien kuormittuneisuutta lisäävistä tekijöistä.

Artikkelin kuvausten perusteella haasteet oppilaiden kanssa ja inklusion tavoittelu aiheuttavat siis myös kuormittuneisuuden tunteita. Lisäksi ongelmana on se, että opettaja ei välttämättä tiedä, mitä haastavissa tilanteissa pitäisi tehdä ja miten oireilevaa oppilasta kohdataan ja opetetaan (artikkeli 4). Useassa artikkelissa esitettiinkin ongelma opettajankoulutuksen tai lisäkoulutuksen puutteista. Artikkeleissa kuvattiin, ettei psyykkisen oireilun kohtaamiselle tarjota tarpeeksi valmiuksia (artikkeli 4) ja “[o]sa opettajista kokee neuvottomuutta, riittämättömyyttä ja osaamattomuutta, kun ryhmissä opiskelee psyykkisesti oireilevia oppilaita” (artikkeli 26). Artikkeleissa kerrottiin myös tuen tarpeiden tunnistamisen ja ylipäätään erityisopetuksen jäävän hyvin vähälle koulutuksessa:

Mäenpää kohdistaa kritiikkinsä huonosti toteutetun inklusion ohella opettajankoulutukseen. – Se seuraa liian hitaasti koulumaailman muutoksia muun muassa juuri inklusion osalta. Kouluarjen realismi ja opetussuunnitelman kirjaukset ovat kuin kaksi eri todellisuutta. Ikävä tosiasia on, että suurimmalla osalla luokanopettajista ei ole juuri minkäänlaista koulutusta erityisoppilaiden opettamiseen.” (artikkeli 40)

Artikkelien kuvauksista käy ilmi, että suurten opetusryhmien pienentäminen ja henkilökunnan lisääminen vähentäisi opettajien kuormittuneisuutta: ”Opettajien työkuormaan pitäisi puuttua lisäämällä henkilökuntaa ja pienentämällä opetusryhmiä” (artikkeli 2). Lisäksi ratkaisuna huonosti toteutetun inklusion ja lisääntyneiden tuen tarpeiden ongelmiin artikkeleissa ehdotettiin erityispedagogiikan ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen lisäämistä osaksi koulutusta (artikkeli 4). Artikkelissa 4 kuvattiin lisäkoulutusta tarvittavan erityisesti ”lasten mielenterveydestä, psykiatriasta ja käytöshäiriöistä”, mutta säästöyiden todettiin olevan esteenä täydennyskoulutukseen osallistumiselle (artikkeli 4).

5 POHDINTA

5.1 Tulosten tarkastelu

Tässä tutkimuksessa tutkittiin median antamaa kuvaa muuttuneesta koulusta ja opettajien työhyvinvoinnin ongelmista. Työhyvinvoinnin ongelmien kuvaukset konkretisoituivat kuormittavuuden ja riittämättömyyden kokemuksiin, joita kuvattiin uuden opettajuuden, työn pirstaloitumisen ja oppilasaineksen muutoksen näkökulmasta. Työhyvinvoinnin ongelmat sijoittuivat viime aikoina tapahtuneiden muutosten aikaikkunaan, sillä tutkimusaineisto oli rajattu ajalle 2016–2022. Yksi suurimmista muutoksista on ollut uusi opetussuunnitelma ja sen käyttöönotto. Lisäksi koulutuksesta leikkaaminen, inklusio, monialaisen yhteistyön lisääntyminen ja tuen tarpeiden lisääntyminen ovat kietoutuneita työhyvinvoinnin ongelmien kuvauksiin. Aineistosta tunnistetut työhyvinvoinnin ongelmien kuvaukset olivat vahvasti samansuuntaisia työhyvinvointitutkimuksen kanssa. Näin ollen median voi päätellä kuvaavan todellisia työhyvinvoinnin ongelmia ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Uutisoinnin kielteinen sävy oli niin ikään samankaltainen aiemman koulun ja opettajuuden mediarepresentaatiotutkimuksen kanssa. Seuraavaksi käydään läpi näitä teemoja omissa alaluvuissaan.

Tulosten suhde opettajien ja koulun mediarepresentaatiotutkimukseen.

Median roolin tutkiminen on tärkeää myös kasvatustieteen tutkimuksessa (Erss & Kalmus, 2018), sillä medialla on valtaa vaikuttaa esillä oleviin keskusteluihin ja siihen, mitä asioista tulisi ajatella (Wiio, 2006, s. 47–49). Tuloksissa toistui aiemman mediatutkimuksen luoma negatiivinen kuva opettajuudesta: koulua koskevia positiivisia artikkeleita oli vain muutamia (ks. Mabunda & McKay, 2021, s. 495) ja uutisointi oli negatiivista ja keskittyi ennen kaikkea koulumaailman ongelmiin (ks. Shine, 2017). Esimerkkinä tästä on aikaisemmassa mediarepresentaatiotutkimuksessa kuvattu muutos opettajan auktoriteetin vähenemisessä sekä kuvaukset opettajan kokemista haasteista oppilaiden ja vanhempien välillä (Alhamdan ym., 2014; Punakallio & Dervin, 2015), mikä näkyi myös tämän tutkimuksen tuloksissa. Ylen artikkeleissa kodin ja koulun suhdetta kuvattiin

muuttuneena, ja kuvausten mukaan aikaisemman auktoriteetin ja kunnioituksen sijaan opettajien toimintaa arvostellaan ja kritisoidaan herkemmin.

Tällainen uutisoinnin sävy ei ole yhdentekevää. Sillä voi olla merkitystä esimerkiksi luokanopettajakoulutukseen hakeutuvien määrän vähenemiseen (Heikkinen ym., 2020) sekä opettajien ammatti-identiteettiin (Khalaf Alghamdi, 2021). Sekä aikaisemman että tämän tutkimuksen tulosten perusteella herää kysymys siitä, minkä vuoksi opettajuutta ja koulua kuvataan tällä tavoin. Mahdollisten negatiivisten seurausten välttämiseksi mielestämme olisi hyödyllisempää, että koulutusta koskevaa keskustelun sävyä monipuolistettaisiin mediassa.

Tulosten suhde opettajien työhyvinvointitutkimukseen. Mediatekstien kuvausten luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta niitä on aiheellista verrata empiiriseen tutkimukseen opettajien työhyvinvoinnista, jota onkin tehty runsaasti (esim. Arens & Morin, 2016; Klusmann ym., 2016; Klusmann ym., 2021; Lerkkanen ym., 2020; Meriläinen, 2019; Räsänen ym., 2022; Saloviita & Pakarinen, 2021; Tikkanen ym., 2021). Edellä mainittu oppilaiden vanhempien kohtaamisen haastavoituminen on nähtävissä myös työhyvinvointitutkimuksessa, jossa haasteita aiheuttaa muun muassa vanhempien liiallinen kriittisyys ja passiivisuus (Jokinen, 2014; Latvala, 2014).

Artikkelien kuvauksista nousi esiin *uusi opettajuus*, jolla tarkoitetaan muun muassa opettajan roolin muutoksia. Aineistossa opettajien kuvattiin olevan tiedonjakajien sijaan enemmän valmentajia ja ”rohkeita kameleontteja”. Uuden opetussuunnitelman myötä opettaminen onkin muuttanut muotoaan ohjaamisen ja oppimisen tukemisen suuntaan (Jyrhämä ym., 2016). Artikkeleissa opettajat olivat huolissaan opettajuuden muuttumisesta ei-toivottuun suuntaan, jolloin heidän tulisi olla jopa ”viihdetyöntekijöitä”. Kuvauksista kävi ilmi, että opettajat kokivat näiden vaatimusten olevan kuormittavia. Lisäksi opettajien työhyvinvoinnin ongelmia aiheuttaa muun muassa voimakas velvollisuudentunto (Lerkkanen ym., 2020, s. 8) ja työn intensivistyminen (Minkkinen ym., 2019). Yhtenä tekijänä on myös suuri vastuu heti työelämään siirryttäessä (Heikkinen, 2020). Nämä tekijät näkyivät myös tämän tutkimuksen artikkelien kuvauksissa, sillä

erityisesti nuorten ja vastavalmistuneiden opettajien kuvattiin ajavan itsensä uupumuksen partaalle sekä velvollisuudentunnon että perfektionismin vuoksi.

Työn kuormittavuus on yksi opettajan työhyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä (Meriläinen, 2019). Tämän tutkimuksen tuloksissa suurena opettajien kuormittavuutta lisäävänä tekijänä kuvattiin *työn pirstaloitumiseen* kuuluvaa työmäärän lisääntymistä ja työajan pidentymistä. Työmäärän lisääntyminen voi johtua tulosten kuvausten mukaan muun muassa lisääntyneestä sälätyöstä ja erilaisen yhteistyön lisääntymisestä sekä uuden opetussuunnitelman myötä tulleista muutoksista (ks. Kauppi ym., 2022). Erssin ja Kalmuksen (2018, s. 103) mukaan lisääntynyt vastuu ilman lisätukea aiheuttaa vastarintaa opettajien keskuudessa. Suuret vaatimukset ja tehtävien hankaluus ovatkin riskejä uupumukselle (Hakaniemi & Perhoniemi, 2012). Tutkimuksen tulosten kuvausten mukaan opettajille ei nähdä jäävän tarpeeksi aikaa kaikkien oppilaiden kohtaamiseen, kun työtahti kiristyy ja itsenäiset työtehtävät lisääntyvät (ks. myös Minkkinen ym., 2019). Tämä liittyy vahvasti riittämättömyyden kokemukseen. Kiristynyt työtahti ja työn pirstaloituminen ovat myös kielteisesti yhteydessä työssä koettuun kutsumukseen (Mauno, 2022). Jokisen ym. (2014) mukaan ongelmana onkin se, etteivät työmäärän lisääntyminen ja uudet vaatimukset kohtaa palkkauksen ja työn arvostuksen kanssa.

Oppilasaineksen muutos oli kolmas opettajan työhyvinvointiin liittyvä näkökulma. Artikkeleissa kuvattiin oppilaiden haasteiden lisääntymistä, minkä voi päätellä aiheuttavan kuormittuneisuutta ja riittämättömyyttä opettajille, sillä opettaminen on välillä haastavaa ja oppilaiden kohtaamiselle ei riitä aikaa. Opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutuksen on kerrottu olevan yksi merkittävistä opettajan työhyvinvoinnin tekijöistä (Kauppi ym., 2022). Kun vuorovaikutus on toimivaa ja opettaja-oppilassuhde positiivinen, ne ehkäisevät opettajan uupumusta (Taxer ym., 2018), edesauttavat ammatissa viihtymistä (Jokinen ym., 2014) sekä parantavat opettajien työtyytyväisyyttä (Virtanen ym., 2019). Heikompi vuorovaikutus voi puolestaan laskea työtyytyväisyyden ja työn nautinnon tasoa (Virtanen ym., 2019). Myös opettajan työhyvinvoinnilla on vaikutusta oppilaisiin. Opettajan uupumus voi vaikuttaa muun muassa oppilaiden matalampaan

itsetuntoon (Arens & Morin, 2016), luokan ilmapiiriin ja sitä kautta oppilaiden vähentyneeseen mielenkiintoon ja akateemiseen kehitykseen (Klusmann ym., 2016; Klusmann ym., 2021; Tikkanen ym., 2021). Heikko opettaja-oppilassuhde voi siis aiheuttaa uupumusta ja toisaalta opettajan uupumus voi vaikuttaa kielteisesti opettaja-oppilassuhteisiin.

Tutkimuksen tuloksissa inklusiota kuvattiin mediassa hyvänä ideana, joka kuitenkin vaatii toimiakseen resursseja. Myös yksi Jokisen (2019) määrittelemistä inklusion korjausehdotuksista koski nimenomaan taloudellisten ja ammatillisten resurssien lisäämistä. Tämän tutkimuksen tulosten mukaan ratkaisuna kuormittuneisuuden vähentämiseksi voisi olla esimerkiksi opetusryhmien pienentäminen ja henkilökunnan lisääminen. Yllättävää on se, että aikaisemmassa tutkimuksessa luokkakooella ei ollut merkittävää vaikutusta opettajan työhyvinvointiin (Saloviita & Pakarinen, 2021; Kupiainen & Hienonen, 2016). Opettajien negatiivinen asenne inklusiota kohtaan voi kuitenkin johtaa hyvinvoinnin ongelmiin (Saloviita & Pakarinen, 2021). Tätä puoltaa myös tuloksissa mainittujen inklusiosta johtuvien järjestyshäiriöiden aiheuttama opettajien kuormittuneisuus.

Tutkimuksen tavoite selvittää median kuvauksia työhyvinvoinnin ongelmista toteutui hyvin. Huomionarvoista oli se, että positiivisia hyvinvoinnin tekijöitä oli mainittu aineistossa niin vähän, että ne eivät itsessään olisi riittäneet pro gradu -tutkielman aineistoksi. Mediassa esitetty ilmiö opettajista ja koulusta jää negatiivisuutensa vuoksi kapea-alaiseksi. Vaikka verkkoartikkelien tuottama kuva on osa todellisuutta, on tärkeää huomata myös positiiviset ja työhyvinvointia tukevat puolet. Esimerkiksi Lerkkasen ym. (2020) tutkimuksessa kuormittavuudesta ja haasteista huolimatta useat opettajat kokivat opettajan työn olevan edelleen unelma-ammatti, josta he saavat iloa ja voimavaroja.

5.2 Tutkimuksen arviointi

Verkkotutkimuksen tekemiseen voi liittyä valheellinen harha tutkimuksen helpoudesta. Suuri datamäärä ja esimerkiksi verkkomenetelmien nopeus voi niin

sanotusti sokaista tutkijan, jolloin ei ymmärretä datan todellista luonnetta ja siihen liittyviä rajoituksia. Tällöin vaarana on se, että tutkimusta lähdetään tekemään ilman huolellista suunnittelemista etukäteen (Laaksonen ym., 2013, luku 1). Tämä otettiin huomioon valittaessa verkkoartikkeleita aineistoksi. Tiedostimme, että materiaalia tulee runsaasti, joten tarkka ja systemaattinen rajanveto artikkeleihin suunniteltiin jo etukäteen huolellisesti.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkijalla on keskeinen rooli erilaisten valintojen ja päätösten tekemisessä. Sen vuoksi tutkijan havaintojen luotettavuutta ja objektiivisuutta on olennaista pohtia (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 158–160). Tutkijoina olemme perehtyneet aiempaan tutkimuskirjallisuuteen, mikä vaikuttaa siihen, millaisiin asioihin kiinnitimme huomiota muun muassa aineistonkeruussa ja analyysissa. Esimerkiksi artikkelien valinta on ollut tietoisesti rajattua, vaikkakin kriteerit artikkeleiden valitsemiselle pohjautuivat työhyvinvointitutkimukseen (ks. luku 3). Myös sisällönanalyysin toteuttaminen on hyvin joustavaa ja tutkijan omista johtopäätöksistä riippuvaista, mikä saattaa vaikuttaa analyysin toteuttamistapaan (Elo & Kyngäs, 2008, s. 113). Olemme pyrkineet huomioidaan tämän tarkastelemalla tutkimusaineistoa useaan kertaan ja tekemällä analyysia mahdollisimman avoimesti ja huolellisesti.

Yksi perinteinen tapa arvioida laadullista tutkimusta on tarkastella sen validiteettia ja reliabiliteettia. Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa on käytetty sen aiheen kannalta hyödyllisiä menetelmiä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 160–161). Validiteetti toteutuu tässä tutkimuksessa, sillä tutkimuksen tavoitteena oli tutkia median kuvauksia opettajien työhyvinvoinnin ongelmista ja aineistona käytettiin mediatekstejä. Reliabiliteetti taas tarkoittaa sitä, voiko tutkimuksen toistaa identtisenä uudelleen ja odottaa saman tyyppisiä tuloksia (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 160–161). Tässä tutkimuksessa reliabiliteetti on pyritty huomioidaan niin, että raportointi on suoritettu huolellisesti ja täsmällisesti. Tutkimuksen eri vaiheiden tarkan raportoinnin ja arvioimisen myötä tämän tutkimuksen vahvuus on läpinäkyvyys.

Tämän tutkimuksen lähtökohta on rajattu koskemaan vain opettajien työhyvinvoinnin ongelmia ja artikkelit on valittu aineistoon sen perusteella. Onkin

tärkeää huomioida, että hakusanojen valinta rajaa aineistoa ja niiden sävy on syytä ottaa huomioon. Esimerkiksi "alanvaihto" hakusanana tuottaa harvoin myönteisiä uutisia, mutta toisaalta "luokanopett*" ja "opetus suunnitelma"-hakusanojen avulla voisi löytyä positiivisempiakin artikkeleita. Työhyvinvointia tukevat keinot jätettiin tästä tutkimuksesta pois, sillä niiden vähyyden vuoksi ne eivät olisi lisänneet tutkimuksen tulosten arvoa.

Yhtenä tutkimuksen rajoitteena oli se, että tutkimusaineisto koostui vain Ylen artikkeleista. Shinen (2017) mukaan juuri suuret mediat käsittelevät koulua ja opettajuutta erityisen kriittisesti. Pienemmän median valitseminen olisi siis voinut tuottaa erilaisia tuloksia. Tuloksia tulkitessa on myös syytä huomioida, että tässä tutkimuksessa tutkittiin ainoastaan median kuvauksia opettajien työhyvinvoinnista. Tämän vuoksi tulokset kertoivat ilmiöstä vain sen, mitä mediassa oli kerrottu, jolloin ne eivät välttämättä vastaa todellista kuvaa opettajien työhyvinvoinnista. Artikkelin kirjoittaneet toimittajat ovat nostaneet esiin itse haluamansa asiat ja artikkeleihin on haastateltu henkilöitä, joilla todennäköisesti on jotain painavampaa sanottavaa asiasta. Tämä johtaa siihen, että neutraalit mielipiteet jäävät helposti kuulematta.

5.3 Jatkotutkimusaiheet

Tätä tutkimusta olisi mahdollista laajentaa diskurssianalyysin keinoin tutkimaan kielellisiä ilmauksia ja puhetapoja. Diskursseihin keskittyvä tutkimuskysymys "Miten työhyvinvoinnin ongelmista mediassa kerrotaan?" valaisisi ilmiötä erilaisesta näkökulmasta. Toisen laajentamismahdollisuuden tarjoaisi eri medioiden mukaan ottaminen tarkasteluun ja niiden keskinäinen vertailu. Näin toimien voitaisiin nähdä, onko kuvauksissa eroa esimerkiksi suurempien ja pienempien medioiden välillä (ks. Shine, 2017). Lisäksi olisi mielenkiintoista selvittää, kuinka hyvin mediarepresentaatiot kuvastavat todellista opettajien työhyvinvointia. Tätä voisi tutkia esimerkiksi opettajia haastatteleamalla tai observoimalla. Opettajien omat käsitykset ja mielipiteet työhyvinvoinnin ongelmia lisäävistä tekijöistä olisi hyödyllinen näkökulma tämänkaltaiselle mediatutkimukselle.

Mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe voisi olla myös opettajia käsittelevien uutisten tragediavetoisuus ja sen merkitys esimerkiksi opettajankoulutukseen hakeutumiselle. Lisäksi olisi kiinnostavaa suorittaa esimerkiksi pitkittäistutkimus työhyvinvoinnin tekijöiden läpikäymisestä opettajankoulutuksessa ja siitä, kuinka tietoja osataan tai pystytään työelämässä hyödyntämään.

Tutkimuksemme aineiston kuvauksista on pääteltävissä, että mediassa opettajien työhyvinvointia kuvataan pitkälti kuormittuneisuuden ja riittämättömyyden näkökulmasta. Ongelmia ja haasteita opettajien arjessa varmasti riittää, mutta positiivisemmat kuvaukset loisivat toivoa niin työssä oleville opettajille kuin opettajankoulutusta harkitseville. Toivottavasti tulevaisuudessa nykyistä yhteiskunnallisen keskustelun sävyä pystyttäisiin muuttamaan monipuolisempaan suuntaan, jotta mediassa ei kuvattaisi opettajan työn olevan pelkkää stressiä, ylityötä ja resurssipulaa.

LÄHTEET

- Antila, H., Heikkilä, M. & Tapani, A. (2022). Yhteisopettajuus - rasittavaa vai työhyvinvointia tukevaa? *TAMKjournal*. <https://sites.tuni.fi/tamk-julkaisut/pedagogiset-ratkaisut/yhteisopettajuus>
- Alhamdan, B., Al-Saadi, K., Baroutsis, A., Du Plessis, A., Hamid, O. M., & Honan, E. (2014). Media representation of teachers across five countries. *Comparative Education*, 50(4), 490–505. <https://doi.org/10.1080/03050068.2013.853476>
- Arens, A. K. & Morin, A. J. S. (2016). Relations between teachers' emotional exhaustion and students' educational outcomes. *Journal of Educational Psychology*, 108(6), 800–813. <https://doi.org/10.1037/edu0000105>
- Butler, T. (2021). A quantitative content analysis on K-12 public education in the news media: An analysis of word sentiment and tone in different media from 2015 to 2020. *ProQuest Dissertations Publishing*, 28771860. Lindenwood University.
- Cece, V., Guillet-Descas, E., & Lentillon-Kaestner, V. (2022). The longitudinal trajectories of teacher burnout and vigour across the scholar year: The predictive role of emotional intelligence. *Psychology in the Schools*, 59(3), 589–606. <http://dx.doi.org/10.1002/pits.22633>
- Chang-Kredl, S., & Colannino, D. (2017). Constructing the image of the teacher on Reddit: Best and worst teachers. *Teaching and Teacher Education*, 64, 43–51. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2017.01.019>
- Elo, S. & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Erss, M. & Kalmus, V. (2018). Discourses of teacher autonomy and the role of teachers in Estonian, Finnish and Bavarian teachers' newspapers in 1991–2010. *Teaching and Teacher Education*, 76, 95–105. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2018.08.003>

- Fingerroos, O., & Kokko, M. (2022). Tutkimusetiikka ja hyvä tieteellinen käytäntö. Teoksessa O. Fingerroos, K. Kajander, & T.-R. Lappi (toim.), *Kulttuurien tutkimuksen menetelmät* (s. 64–89). Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Tietolipas, 274.
- Haapanen, L., Kääntä, L. & Lehti, L. (2018). Diskurssintutkimuksen menetelmistä. On the methods in discourse studies. AFinLa-e. *Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2018/n:o 11*, 4–19.
- Hakanen, H. & Perhoniemi, R. (2012). Työn imun ja työuupumuksen kehityskulut ja tarttuminen työtoverista toiseen. Työterveyslaitos. Helsinki.
- Heck, E. (2021). Teacher education reform and preservice teacher assessment: Representations of teachers and initial teacher education in news media. Teoksessa C. Wyatt-Smith, L. Adie & J. Nuttall, *Teaching Performance Assessments as a Cultural Disruptor in Initial Teacher Education, Standards, Evidence and Collaboration* (s. 59–77). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-16-3705-6>
- Heikkinen, H., Utriainen, J., Markkanen, I., Pennanen, M., Taajamo M., & Tynjälä P. (2020). Opettajankoulutuksen vetovoima. Loppuraportti. *Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:26*. Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylän yliopisto.
- Hong, J.Y. (2012). Why do some beginning teachers leave the school, and others stay? Understanding teacher resilience through psychological lenses. *Teachers and Teaching*, 18(4), 417–440. <https://doi.org/10.1080/13540602.2012.696044>
- Hui, Q., Yao, C., Li, M. & You, X. (2022). Upward social comparison sensitivity on teachers' emotional exhaustion: A moderated moderation model of self-esteem and gender. *Journal of Affective Disorders*, 299, 568–574. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.12.081>
- Jokinen, H., Taajamo, M. & Välijärvi, J. (2014). Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä. Teoksessa H. Jokinen, M. Taajamo & J. Välijärvi (toim.), *Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä ja muutoksessa – huomisen haasteita* (s. 13–19). Jyväskylän yliopisto: Koulutuksen tutkimuslaitos.

- Jokinen, S. (2019). 5 asiaa, joita ilman inklusio ei toteudu. OAJ- Oppimisen tuki.
- Juhila, K. (14.3.2023). Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa J. Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.
- Jyrhämä, R., Hellström, M., Kansanen, P. & Uusikylä, K. (2016). *Opettajan didaktiikka*. PS-kustannus.
- Kasalak, G., & Dagyar, M. (2022). Teacher burnout and demographic variables as predictors of teachers' enthusiasm. *Participatory Educational Research*, 9(2), 280–296.
- Kauppi, M., Vesa, S., Kurki, A-L., Olin, N., Aalto, V. & Ervasti, J. (2022). *Opettajat muuttuvassa koulumaailmassa, Opettajien työhyvinvoinnin kehitys opetus-suunnitelmauudistuksen aikana*. Työterveyslaitos. Helsinki.
- Khalaf Alghamdi, A. (2021). Pre-service teachers' reflections on teaching images in Saudi media. *Teacher Development*, 25(2), 155–177. <https://doi.org/10.1080/13664530.2021.1876160>
- Klusmann, U., Richter, D. & Lüdtke, O. (2016). Teachers' emotional exhaustion is negatively related to students' achievement: Evidence from a large-scale assessment study. *Journal of Educational Psychology*, 108(8), 1193–1203. <https://doi.org/10.1037/edu0000125>
- Klusmann, U., Aldrup, K., Roloff, J., Lüdtke, O. & Hamre, B. K. (2021). Does instructional quality mediate the link between teachers' emotional exhaustion and student outcomes? A large-scale study using teacher and student reports. *Journal of Educational Psychology*. <https://doi.org/10.1037/edu0000703>
- Knuuttila, T. & Lehtinen, A.P. (2010). Johdanto: Representaatio - Tiedon kivijalasta tieteiden työkaluksi. Teoksessa T. Knuuttila & A.P. Lehtinen (toim.), *Representaatio – tiedon kivijalasta tieteiden työkaluksi* (s. 7–31). Gaudeamus.
- Kosonen, M., Laaksonen, S.-M., Rydenfelt, H., & Terkamo-Moisio, A. (2018). Sosiaalinen media ja tutkijan etiikka. *Media & Viestintä*, 41(1). <https://doi.org/10.23983/mv.69924>

- Kostiainen, E., & Tarnanen, M. (2020). Ilmiölähtöinen opetussuunnitelma – Opettajuutta, oppimista ja toimintakulttuuria uudistamassa. Teoksessa M. Tarnanen, & E. Kostiainen (toim.), *Ilmiömaistä!: ilmiölähtöinen lähestymistapa uudistamassa opettajuutta ja oppimista* (s. 43–63). Jyväskylän yliopisto.
- Kubicek, B., Paškvan, M. & Korunka, C. (2015). Development and validation of an instrument for assessing job demands arising from accelerated change: The intensification of job demands scale. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 24, 898–913.
<http://dx.doi.org/10.1080/1359432X.2014.979160>
- Kupiainen, S. & Hienonen, N. (2016). Luokkakoko. *Kasvatusalan tutkimuksia* 72. Suomen kasvatustieteellinen seura.
- Kuula, A. (2015). *Tutkimusetiikka: Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Vastapaino.
- Laaksonen, S., Matikainen, J., Tikka, M., Isomäki, H., Paasonen, S., Turtiainen, R. & Suhonen, E. (2013). *Otteita verkosta: Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Vastapaino.
- Latvala, J-M. (2012). Kodin ja koulun yhteistyön tehostaminen. *NMI-bulletin*, 2012, Vol. 22, No. 1. Niilo Mäki -säätiö.
- Lerkkanen, M., Pakarinen, E., Messala, M., Penttinen, V., Aulén, A., & Jögi, A. (2020). Opettajien työhyvinvointi ja sen yhteys pedagogisen työn laatuun. Jyväskylän yliopisto: psykologian laitos.
- Lipponen, P., & Rönnholm, A. (2016). *Pulpetista tablettiin: Suomalainen koulu edelläkävijäksi maailman muutoksessa*. KAKS - Kunnallisan alan kehittämissäätiö.
- Mabunda, P. & McKay, V. (2021). An analysis of newspaper depictions of schooling: a participatory study for the development of a teacher education curriculum. *Syst Pract Action Res*, 34, 495–514.
- Manka, M., & Manka, M. (2016). *Työhyvinvointi*. Talentum pro.
- Martikainen, J. (2020). *Visual representations of teachership – a social representations approach* [Väitöskirja, Itä-Suomen yliopisto].

- Mauno, S. (2022). Haastavatko nykytyön vaatimukset kutsumuksen työhön? Tuloksia suomalaisten opettajien seurantatutkimuksesta. *Psykologia*, 57(2), 88–104.
- Meriläinen, M. (2019). Peruskoulunopettajien kokema työpaikkakiusaaminen, jaksaminen ja työpaikan vaihtohalukkuus. *Työelämän tutkimus*, 17(1), 56–73.
- Mikola, M. (2011). Pedagogista rajankäyntiä koulussa. Inklusioreitit ja yhdessä oppimisen edellytykset. Jyväskylä Studies in Education, Psychology And Social Research 412. Jyväskylän yliopisto, 168–169.
- Minkkinen, J., Mauno, S., Feldt, T., Tsupari, H., Auvinen, E. & Huhtala, M. (2019). Uhkaako työn intensiivistyminen työhyvinvointia? Intensiivistymisen yhteys työuupumukseen opetus- ja tutkimustyössä. *Psykologia : tiedepoliittinen aikakauslehti*, 54(4), 01.
- Mockler, N. (2018). Discourses of teacher quality in the Australian print media 2014–2017: a corpus-assisted analysis. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/01596306.2018.1553849>
- Niemi, P. (2020). ‘The best guess for the future?’ Teachers’ adaptation to open and flexible learning environments in Finland. *Education Inquiry*, 2021, Vol. 12, No 3, 282–300. <https://doi.org/10.1080/20004508.2020.1816371>
- Norrena, J. (2015). *Innostava koulun muutos: Opas laaja-alaisen osaamisen opetukseen*. PS-kustannus.
- OAJ. (2021). Opetusalan työolobarometri 2021. https://www.oaj.fi/oaj_opetusalan_tyoolobarometri_2021.pdf
- Opetushallitus. (2014). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet*. Opetushallitus.
- Opetushallitus. (2023). Oppimisen ja koulunkäynnin tuki. <https://www.oph.fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2014). Oppimisen ja hyvinvoinnin tuki - Selvityksiä kolmiportaisen tuen toimeenpanosta. *Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2014:2*.

- Orell, M., & Pihlaja, P. (2022). Kodin ja koulun yhteistyö opettajien puheessa. *Kasvatus*, 52(1), 51–64.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3. painos). Sage.
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2009). *Kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino.
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2019). *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino.
- Punakallio, E. & Dervin, F. (2015). The best and most respected teachers in the world? Counter narratives about the ‘Finnish miracle of education’ in the press. *Power and Education*, 7(3), 306–321.
<https://doi.org/10.1177/1757743815600294>
- Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) (2020). Laadullisen tutkimuksen olemus. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus Oy.
- Räsänen, K., Pietarinen, J., Soini, T., Väisänen, P., & Pyhältö, P. (2022). Experienced risk of burnout among teachers with persistent turnover intentions. *Teacher Development, An international Journal of Teachers’ Professional Development*, Volume 26, 22, Issue 3.
<https://doi.org/10.1080/13664530.2022.2055629>
- Saloviita, T. (2011). Inkluisio eli “osallistava kasvatus”, Lähteitä sekä 13 perustetta inklusiota vastaan. <http://saloviit/tutkimus/inkluisio.pdf>
- Saloviita, T. & Pakarinen, E. (2021). Teacher burnout explained: Teacher-, student-, and organisation-level variables. *Teaching and Teacher Education*, Volume 97, January 2021, 103221. Elsevier.
<https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103221>
- Schreier, M. (2014). *Qualitative content analysis*. SAGE Publications Ltd.
<https://dx.doi.org/10.4135/9781446282243>
- Seppänen, J. & Väliverronen E. (2012). *Mediayhteiskunta*. Vastapaino.
- Shine, K. (2017). ‘Everything is negative’: Schoolteachers’ perceptions of news coverage of education. *Journalism*, 2020; 21(11), 1694–1709.
<https://doi.org/10.1177/1464884917743827>
- Soini, T., Pietarinen, J., & Pyhältö, K. (2008). Pedagoginen hyvinvointi peruskoulun opettajien työssä. *Aikuiskasvatus*, 28(4), 244–257.

- Sumiala, J. (2010). *Median rituaalit: johdatus media-antropologiaan*. Vastapaino.
- Tanhua-Piironen, E., Viteli, J., Syvänen, A., Vuorio, J., Hintikka, K. A. & Sairanen, H. (2016). Perusopetuksen oppimisympäristöjen digitalisaation nykytilanne ja opettajien valmiudet hyödyntää digitaalisia oppimisympäristöjä. *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 18/2016*.
- Taxer, J. L., Becker-Kurz, B. & Frenzel, A. C. (2018). Do quality teacher–student relationships protect teachers from emotional exhaustion? The mediating role of enjoyment and anger. *Social Psychology of Education, 22*(1), 209–226. <https://doi.org/10.1007/s11218-018-9468-4>
- Tervasmäki, T., Tomperi, T., Education, K. t. - F. o., & University, T. (2018). *Koulutuspolitiikan arvovalinnat ja suunta satavuotiaassa Suomessa*.
- Terveyskirjasto. (2022). Työuupumus (burnout). Haettu 29.10.2022 osoitteesta [Työuupumus \(burnout\) - Terveyskirjasto](#)
- Tikkanen, L., Pyhältö, K., Soini T. & Pietarinen J. (2021). Crossover of burnout in the classroom – Is teacher exhaustion transmitted to students?, *International Journal of School & Educational Psychology*. <https://doi.org/10.1080/21683603.2021.1942343>
- Tirri, K. & Kuusisto, E. (2019). *Opettajan ammattietiikkaa oppimassa*. Gaudeamus.
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos.). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tuominen-Soini, H. & Sahlberg, P. (2007). Ammatillisen kehityksen merkitys opettajien jaksamisessa. *Aikuiskasvatus: aikuiskasvatustieteellinen aikakauslehti, 27*(1), 15–24.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2012). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki.
- Työterveyslaitos. (2022). Stressi ja työuupumus. [Stressi ja työuupumus | Työterveyslaitos \(ttl.fi\)](#)
- Työturvallisuuskeskus. (2023). Työhyvinvointi. [Työhyvinvointi - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

- Uutismedian liitto. (2021). Yle ja sanomalehdet ovat ylivoimaisesti luotettavimmat uutismediat verkossa. <https://www.uutismediat.fi/yle-ja-sanomalehdet/>
- Virolainen, H. (2012). *Kokonaisvaltainen työhyvinvointi*. BoD - Books on Demand.
- Virtanen, A., Mäkinen, T., Klemola, U., Lauritsalo, K., & Tynjälä, P. (2020). Arviointi ja palaute oppimista tukemassa. Teoksessa M. Tarnanen, & E. Kostainen (toim.), *Ilmiömaistä!: ilmiölähtöinen lähestymistapa uudistamassa opettajuutta ja oppimista* (s. 123–140). Jyväskylän yliopisto.
- Virtanen, T., Vaaland, G. S., & Ertesvåg, S. K. (2019). Associations between observed patterns of classroom interactions and teacher wellbeing in lower secondary school. *Teaching and Teacher Education*, 77, 240–252. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2018.10.013>
- Wiio, J. (2006.) Media uudistuvassa yhteiskunnassa. Median muuttuvat pelisäännöt. *Sitran raportteja 65*.

LIITTEET

Liite 1. Verkkoartikkelien otsikot ja linkit

Artikkeli-- numero	Otsikko	Linkki
1	"Opettajan työssä opettaminen on nykyisin vain yksi osa työtä, todetaan oululaistutkimuksessa"	https://yle.fi/uutiset/3-12602420
2	"Kahden kuukauden kesäloma ei enää riitä opettajien palautumiseen – kun humalainen vaati lapselleen kiitettävää arvosanaa, Mari Laakso-Suutarille riitti"	https://yle.fi/uutiset/3-12555673
3	"Opettajat uupuvat kasvaviin kouluhäiriöihin – lääkkeeksi vaaditaan resurssien palauttamista"	https://yle.fi/uutiset/3-8853897
4	"Väitös: Opettaja jää usein liian yksin oppilaan psyykkisen oireilun kanssa"	https://yle.fi/uutiset/3-9505295
5	"Opettajien voimat eivät riitä oireilevien lasten kanssa – avuksi palkataan nyt erityisopettajia, jotka auttavat sekä opettajia ja oppilaita"	https://yle.fi/uutiset/3-12317554
6	Kirjailija Tommi Kinnunen uupui opettajana, ja nyt on huoli opiskelijoista – "Jos nuoret murskataan jo lukiossa, miten he jaksavat läpi elämän?"	https://yle.fi/uutiset/3-12610676
7	Opettajien digiloikka nilkuttaa – hallitus lupaa rahaa opettajien koulutukseen	https://yle.fi/uutiset/3-8811782
8	Jussi Virtasen pitää keksiä, miten pulpetissaan tuskailevan lapsen saisi oppimaan – joka viides peruskoululainen saa opetusta erityisopettajalta	https://yle.fi/uutiset/3-12568587
9	Opettajat Ylen kyselyssä: Uusi opetussuunnitelma ei vie opiskelua oikeaan suuntaan – "Teknologian palvontaa"	https://yle.fi/uutiset/3-10598923
10	Opettaja heitti oppilaalle vitsin "välilevyjen pullahtelusta", ja siitä syntyi oikeusjuttu – koulujen kurinpito johtaa yhä useammin rikosilmoituksiin	https://yle.fi/uutiset/3-12442126
11	Opettaja Kalle Manninen rakastaa uutta opetussuunnitelmaa: "Tämä on kokonaan uusi työ nyt"	https://yle.fi/uutiset/3-9352408
12	Uusi opetussuunnitelma muuttaa opettajan roolia – "Auktoriteetti ja työn arvostus koetuksella"	https://yle.fi/uutiset/3-9074401
13	Opettajien hyvinvointi romahti, kun erityisoppilaat sulautettiin luokkiin – yhteisopettajuus toi työn ilon takaisin kuopiolaisessa koulussa	https://yle.fi/uutiset/3-10929939
14	Opettajien digitaidot ja koulujen laitteet kirjavia – Vantaalla verkkopedot ja guruoppilaat auttavat muita	https://yle.fi/uutiset/3-8754445
15	Opettajat ovat epävarmoja, auttaako uusi opetussuunnitelma oppimaan paremmin – "Lahjakkaille uusi OPS toimii"	https://yle.fi/uutiset/3-9352987
16	Opettaja: kiusaamista ei koskaan saada loppumaan – kertominen auttaa silti	https://yle.fi/uutiset/3-8828312
17	Syrjimätön opetus ei ole ongelma kouluissa, sanoo asiantuntija: "Emme voi puhua siitä, ettei inkluusio toimi, kun sitä ei ole"	https://yle.fi/uutiset/3-12626457
18	OAJ opettajien ja oppilaiden yhteenotoista: Opettajien koulutus konflikteihin voi olla puutteellista	https://yle.fi/uutiset/3-9228267
19	Opettajat Ylen kyselyssä: lasten keskittymiskyky on huonontunut selvästi – Keskittymistä pitää harjoitella, asiantuntija neuvoo miten	https://yle.fi/uutiset/3-10569143
20	Laki vaatii, että kouluissa käsitellään sukupuolen moninaisuutta – opetus on yhä puutteellista ja Setan mukaan sitä yritetään jopa estää	https://yle.fi/uutiset/3-12576255

21	Peruskoulun uusi opetussuunnitelma voimaan – näin lapsesi koulu muuttuu	https://yle.fi/a/3-9070271
22	Suomi siirsi erityisoppilaat suuriin luokkiin, eivätkä kaikki opettajat pidä muutoksesta: "En ole koskaan ollut näin väsynyt"	https://yle.fi/a/3-10644741
23	Lapsesi oppimista arvioidaan nyt tarkemmin kuin koskaan – "Ehkä muutaman vuoden päästä päätetään, että tämä on liian työlästä"	https://yle.fi/a/3-9350332
24	Yle selvitti: Koulujen välinepulaa paikataan oppilaiden älypuhelimilla – kuka korvaa, jos laite hajoaa?	https://yle.fi/a/3-9352553
25	Ylen kysely paljastaa: Näin vuosikymmenen suurin uudistus muutti koulujen arkea	https://yle.fi/a/3-9342815
26	Unelma-ammatti uuvutti Saara Mälkösen – kysely kertoo dramaattisesta muutoksesta: jopa kuusi kymmenestä opettajasta harkinnut uranvaihtoa	https://yle.fi/a/3-12119245
27	Erityisopetusta tarvitsevat oppilaat ovat yhä useammin tavallisella luokalla – iso osa opetusajasta menee lasten rauhoittamiseen, kertovat luokanopettajat	https://yle.fi/a/3-10439757
28	Muutama oppilas voi viedä opettajan kaiken huomion ja silloin kärsivät kaikki – säästöt, säältyö ja hankehuppa rapauttavat koulutyötä	https://yle.fi/a/3-12134948
29	Professori peruskoulun opetussuunnitelmasta: "Lasten pitäisi ilmeisesti opettaa toisiaan"	https://yle.fi/a/3-10062762
30	Uuden opetussuunnitelman toteutumista syynätään suurennuslasilla	https://yle.fi/a/3-9088569
31	Professorit kertovat, mikä uudessa opetussuunnitelmassa meni pieleen – heidän mielestään koulut ovat tulkinneet sen väärin	https://yle.fi/a/3-10934880
32	Vuorovaikutustaidot puskevat koulumaailmaan – uusi opetussuunnitelma haastaa somen älämölökeskustelun	https://yle.fi/a/3-9451279
33	Peruskoulun uudistuksissa on väärintulkintojen vaara, arvioi professori – "Toimivaa konetta ei kannata korjata"	https://yle.fi/a/3-11221662
34	"Olen joskus kymmeniä vuosia sitten opiskellut pikkuisen tietotekniikkaa" – Opettajien digiosaamisen erot eriarvoistavat koululaisia	https://yle.fi/a/3-9291121
35	Opettajien huoli: Miten ottaa digiloikka, jos ei ole edes kopiokoneita?	https://yle.fi/a/3-9187209
36	"Koulun rakenteet ovat jämähtäneet" – nuoret opettajat arvostelevat ikuista tyttö-poika-jakoa, myös opetussuunnitelma vaatii muutosta	https://yle.fi/a/3-11706262
37	Etujärjestö varoitteli opettajien joukkopaosta, jota ei ole ollut eikä järjestön mukaan taida nyt tulla	https://yle.fi/a/3-12356337
38	Suomalaiset opettajat eivät saa positiivista palautetta työstään, ja se vaikuttaa jaksamiseen	https://yle.fi/a/3-10545033
39	Kärsitkö säältyöstä ja itselle kuulumattomista hommista? Turhat työt tehtävät syövät opettajien motivaatiota, kertoo tutkimus	https://yle.fi/a/3-12154251
40	Yle kysyi opettajilta koulun uudistuksista: Eniten hatuttaa huonosti toteutettu erityisoppilaiden sulauttaminen yleisopetuksen luokkiin	https://yle.fi/a/3-11114410
41	Ensimmäisen työvuoden tappotahhti pakotti 27-vuotiaan Tiinan vaihtamaan alaa – nuorten naisten sairauspoissaolot lisääntyneet	https://yle.fi/a/3-10346419